

A M E R İ K A ' D A

Müslümanların Yaşamı

İçeride: Tagouri Ailesiyle Tanışma

İÇİNDEKİLER

AİLE YAŞAMI

Birliktelik Görüntüleri 2
Amerika’da İslam geleneklerinin merkezinde aile yer almaktadır.

Tagouri ailesi: Bir Ailenin Öyküsü 4
İnançlı Müslümanlar olan Dr. Yahya Tagouri, eşi Salwa ve üç çocukları Amerika’nın küçük kentlerinden birinde hareketli bir yaşam sürüyorlar.

İki Kültürle Birarada Yaşamak 9

Müslüman Cemaatinden Görüntüler 10
Amerika’da yaşayan değişik kökenli Müslümanların fotoğraflarından oluşan belgeler.

MÜSLÜMAN CEMAATLERİ

Günlük Yaşamdan Görüntüler 12
Michigan’dan New York’a kadar uzanan coğrafyada Amerikalı Müslümanların toplumsal yaşamını yansıtan fotoğraflar.

Göç Hareketleri 14
Ünlü bir Amerikalı İslam bilimcisi, A.B.D.’ye yerleşen dört ayrı Müslüman göç dalgasını ayrıntılı şekilde anlatıyor.

Amerikalı Müslümanların Yaşam Alanları 20
A.B.D.’nin çeşitli eyaletlerindeki cami sayılarını gösteren harita. Kaliforniya en fazla camiye sahip, fakat her eyalette en az bir cami bulunuyor.

Massachusetts’te Bir Cami 22
Harvard’lı profesör, 1900 yıllarının başlarında Massachusetts’e yerleşen Müslüman cemaatinin kendi camilerini inşa etmesinin öyküsünü anlatıyor.

EĞİTİM

Müslüman İlköğretim Okullarından Görüntüler 28
Bu fotoğraflar A.B.D’de çocuklara verilen İslam eğitiminin çeşitliliğini vurguluyor.

Kaliforniya’da Müslüman Öğrenciler 30
Güney Kaliforniya devlet okullarında okuyan Müslüman öğrencilerin 11 Eylül olaylarına bakış açısı. Bir gazetecinin farklı düşüncelere sahip gençlerle yaptığı söyleşiler.

Bir Öğretmenin Portresi 34
Hafta içinde Ohio’da bir devlet okulunda öğretmenlik yapan Rawia İsmail, Cumartesi günleri İslam Merkezinde din ve Arapça dersleri veriyor.

4

14

30

İBADET TÜRLERİ

İstatistiksel Veriler 35

Amerikan camileri hakkında yapılan yeni bir araştırma, A.B.D’de yaşayan Müslümanların görüşleri, etnik kökenleri ve İslam’ın yaygınlaşması konularında bilgi sağlıyor.

İbadet Görüntüleri 36

New York’taki Madison Avenue’den New Mexico’ya kadar uzanan coğrafyada yer alan camilerde Amerikalı Müslümanların ibadet görüntüleri.

Amerikan Camileri 38

Amerika’daki camilerin mimarisi, birçok yaratıcı biçimle Amerikan coğrafyasına uyum sağlamıştır.

Ramazan Görüntüleri 42

Müslümanlar, Ramazan ayında dini yükümlülüklerini yerine getiriyor ve diğer Amerikalılara dinleri hakkında bilgi veriyorlar.

İŞ DÜNYASI

Görev Başında Görüntüler 44

Müslümanlar, Amerikanın ekonomik yaşamının değişik sektörlerinde, iş adamı, esnaf, doktor, sosyal hizmetler görevlisi, taksi şoförü gibi çeşitli meslek dallarında çalışıyor.

İnanç ve Bankacılık Hizmetleri 46

Minnesota’da yaşayan Müslüman cemaati, konut ve işyeri kredisi sorunlarını İslam’daki faiz yasağına uygun şekilde çözümlene yollarını geliştiriyor.

TOPLUMLA KAYNAŞMA

Başkan George W. Bush’un Konuşması 50

Bir Bilim Adamının Portresi 51

Cezayir doğumlu Dr. Elias Zerhouni, dünyanın en büyük tıbbi araştırma merkezlerinden biri olan A.B.D. Ulusal Sağlık Enstitülerinin başkanlığını yapıyor.

Resmen Tanınma 52

İslam, son yıllarda, Amerika’nın günlük yaşamının çeşitli alanlarında – dini bayramların anısına basılan pullardan Kongre’nin açılış törenindeki dualara kadar uzanan bir yelpazede – yer alıyor.

İslam Rap Müziği 54

İslami değerler Amerikan kentlerindeki müziğin canlı temposuyla bağdaşabilir mi? Native Deen adlı popüler müzik grubu, bunun mümkün olduğuna inanıyor.

38

44

54

Islam, A.B.D.'nin en hızlı gelişen dinlerinden biridir. Son yapılan bir araştırma Amerika'da 1209 tane cami olduğunu ve bunların yarısından fazlasının son 20 yıl içinde inşa edildiğini ortaya koyuyor. Amerikalı Müslümanların % 17 – 30'u, İslam dinini sonradan kabul etmiş kişilerden oluşuyor.

Gerek geleneksel Amerikan yaşamının, gerekse A.B.D'ye yeni göç eden Müslümanların yaşamının merkezinde aile yer almaktadır. San Francisco'da yaşayan bir mühendis olan Shahed Amanullah "Aile, inanç, çalışkanlık ile kendini ve toplumu geliştirmeyi temel alan Amerikan ahlak değerleri, İslam'ın değerleriyle önemli oranda örtüşmektedir" diyor.

Bu kitap, çok yönlü bir konuya kısa bir giriş olup, Amerika'daki Müslümanların yaşam tarzının olağanüstü çeşitliliği ve zenginliğini yazı ve fotoğraflarla araştırma denevidir. Başlangıç noktamız, kültürler arasındaki ortak değer olan aile kavramıdır.

2

1

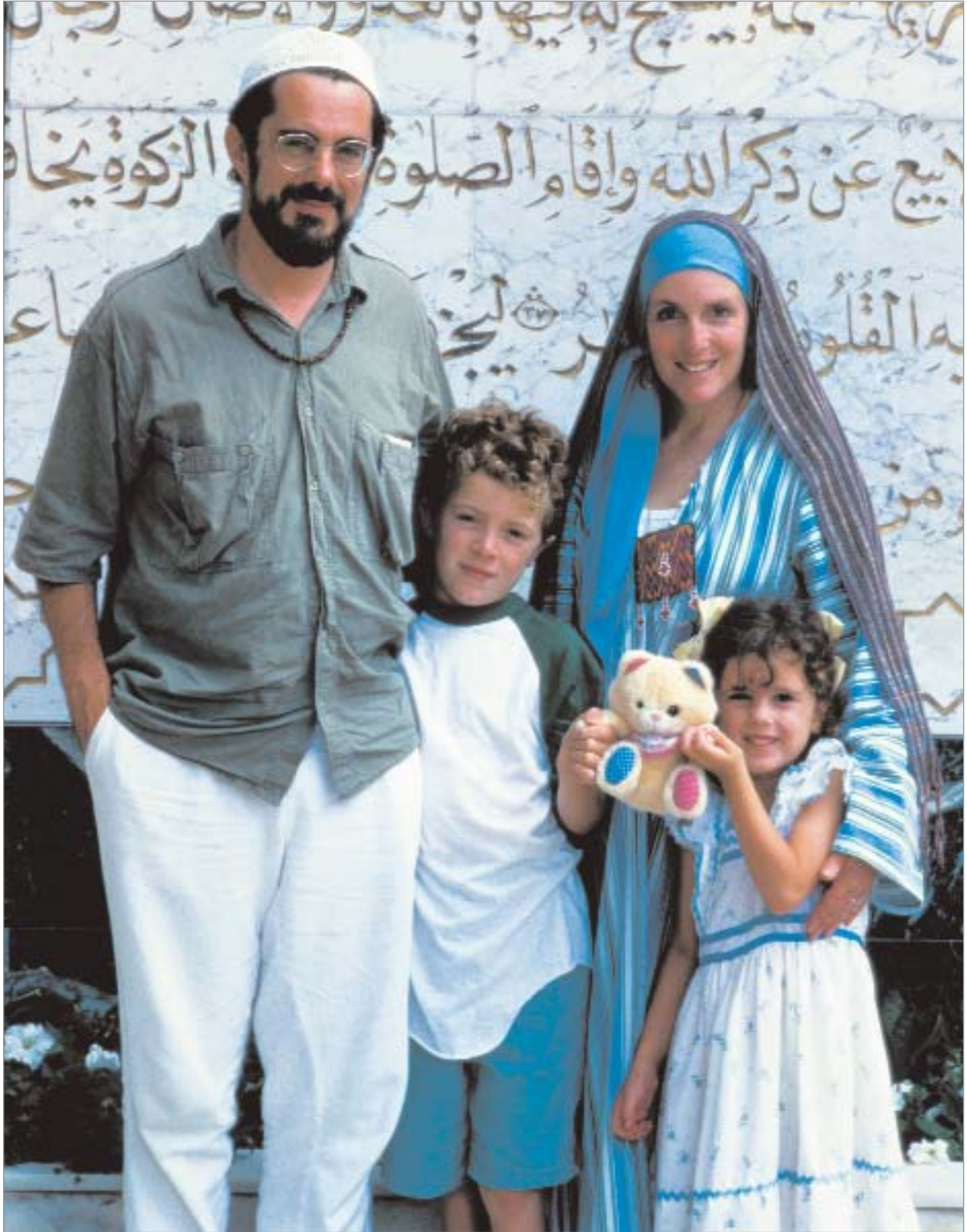
1. Lübnan'dan 1985 yılında Michigan'ın Dearborn şehrine göç ederek orada beş çocuğunu yetiştiren bir Müslüman anne. Detroit/Dearborn, A.B.D.'nin en yoğun Müslüman nüfusuna sahip yerleşim bölgelerinden biridir.

2. İmam Ömer Musa, tercüman aracılığıyla, New Jersey'in Fort Dix şehrindeki mülteci kampında, Müslüman Arnavutların nikahını kıyıyor.

3. Pennsylvania'nın Whitehall şehrindeki Lehigh Valley İslam Merkezinde dört yaşında bir çocuk öğle namazını kılan babasını seyrediyor.

3

4. Bu Müslüman Amerikalı aile Kaliforniya'da yaşıyor.

Tagouriler

BİR AİLENİN ÖYKÜSÜ

Phyllis McIntosh

Washington, D.C. yakınlarında Güney Maryland'ın La Plata kasabasında yaşayan Tagouri ailesi, bir çok yönden tipik bir Amerikan ailesidir. Yerel hastanede patoloj olarak çalışan baba, Charles County mahallesinde doktor yardımcısı olarak görev yapmaktadır. Baltimore'daki Loyola Üniversitesi'nde danışmanlık masteri yapan anne, mezun olduğunda bir okulda rehber öğretmen olarak çalışmayı veya özel muayenehane açmayı planlamaktadır. Çift, çevrelerindeki çoğu anne ve babalar gibi 8, 5 ve 3 yaşlarındaki çocuklarını okula, dans ve jimnastik kurslarına ve izcilik kampına götürerek yollarda çok zaman geçirmektedirler.

Tagouriler aynı zamanda dinine bağlı Müslümanlar olup dini inançları, hareketli yaşamlarının merkezinde yer almaktadır. Dr. Yahia Tagouri, günde en az bir kez arabasıyla yakındaki bir camiye namaz kılmaya gider ve bazen çocuklarını da yanında götürür. Günün diğer namazlarını kılmak için de hastanedeki odasına çekilir. Dr. Tagouri "Birlikte çalıştığım meslektaşlarımın çoğu Müslüman olmamakla beraber, odanın kapısını kapalı gördüklerinde namaz kıldığımı anlayarak bana saygı gösterirler" diyor. Üniversiteye gidip gelmek için günde yaklaşık 180 mil araba kullanan eşi Salwa Omeish ise, sabah ve akşam ibadetlerini okul öncesi ve sonrası evinde yerine getirmektedir.

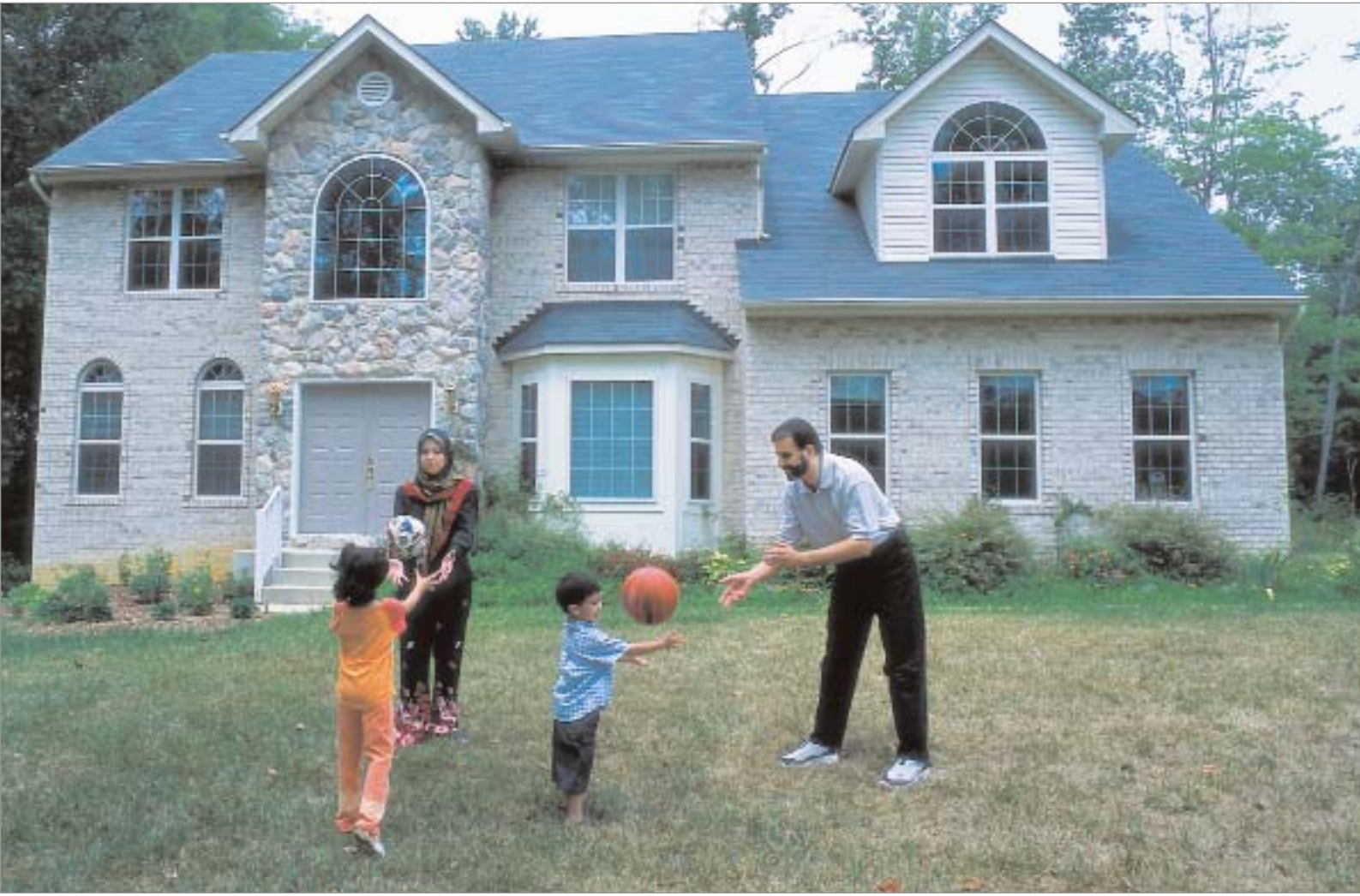
TAGOURİLER'İN TANIŞIP EVLENMESİ

41 yaşında olan Yahia Libya'da yetişti ve oradaki tıp fakültesinde okudu. 1987 yılında Amerika'da yaşayan ağabeyinin yanına gitmeye karar verdi ve uzmanlık tahsilini Pittsburg'daki Çocuk Hastanesinde ve Batı Virginia Marshall Üniversitesi'nde tamamladı. Şimdi

31 yaşında olan Salwa, Yahia ile ortak dostları tarafından tanıştırıldı ve çift 1992 yılında evlendi. Bir yıl Batı Virginia'da yaşadından sonra, Yahia'nın Alabama Üniversitesi'nden aldığı bilimsel araştırma bursundan yararlanmak üzere Alabama'nın Birmingham şehrine taşındılar. Çift daha sonra, Afrikalı Amerikalıların 1960 yıllarındaki vatandaşlık hakları mücadelesinin ön saflarında yer alan Alabama'nın 20.000 nüfuslu Selma kasabasına taşınarak, orada da bir yıl yaşadı.

Tagouriler, 1996 yılında, Salwa'nın ailesine daha yakın olmak amacıyla kuzeye taşındılar; bu kez Washington, D.C.'ye yakın bir yere yerleşmek yerine,

2

3

4

5

6

1. Tagouri ailesi ve yeğenleri evlerinin oturma odasında fotoğraf çektiriyor.
2. Salwa ve Yahia evlerinin önünde çocuklarıyla top oynuyor.
3. Tüm ailenin katıldığı salıncak eğlencesi.
4. Öğle yemeği, Tagouri ailesinin tüm bireylerinin mutfakta bir araya gelmesini sağlıyor.
5. Tagouri ailesinin üç çocuğu ve kuzenleri, öğle yemeğinden sonra en sevdikleri televizyon programlarını seyrediyorlar.
6. Dr. Tagouri yemekten sonra sofrayı toplamaya yardım ediyor.

Washington'un 40 km. güneyindeki Maryland'in 6.500 nüfuslu La Plata kasabasını tercih ettiler ve kentin birkaç mil dışında, sakin ve nezih bir mahallede bir ev inşa ettiler. Bugün, onların büyük ve modern evleri, çocukların oyuncakları ile dolu geniş bir bahçe ve ağaçlarla çevrilidir.

Salwa da Libya'da doğmuş, 11 yaşındayken, babasının Washington D.C.'de Dünya Bankası'nda görev almasıyla A.B.D.'ye gelmiş ve Washington'un Virginia banliyösündeki devlet okulunda orta ve lise öğrenimini tamamlamış.

Salwa, çocukluk ve gençlik yıllarını anımsarken, sınıf arkadaşlarının bir çoğu gibi partilere gitmesine ve erkek arkadaşlarıyla çıkmasına ailesinin izin vermemesinden rahatsızlık duymadığını belirtiyor. Büyük ve kalabalık bir kentte büyüyen Salwa'nın okulda birçok Müslüman arkadaşları vardı. Salwa, "Bazı şeyleri yapmamıza izin verilmediği gibi, bu konulara karşı herhangi bir ilgi duyduğumuzu da sanmıyorum" diyor.

Salwa, birçok Amerikalı evli genç kadın gibi, evlendikten sonra kocasının soyadını almak yerine, genç kızlık soyadı Omeish'i kullanmayı tercih etti. Eğitimine devam etmek isteği ile, Yahia'nın anne-babası ve yeğeninin de eklendiği, ailesinin sorumlulukları arasında denge kurmayı başaran Salwa, mesleki beklentilerine rağmen "ailem her şeyden önce gelir" diyor.

TÜRBAN GIYME KARARI

Günümüzde, A.B.D.'de, okula giderken başını örten çok sayıda Müslüman genç kızın aksine, birkaç yıl öncesine kadar başını örtmeyen Salwa "Türban giyme isteği zihnimi kurcalayan bir konuydu; şimdi örtünmemin asıl nedeni Allah'ın bunu bizden istemesidir. Bu, toplumun dış görünüşümüzle ilgili beklentilerine yanıt vermek değil, Allah'ın emirlerine uymanın yoludur" diyor.

Tagouriler'in sosyal yaşamlarının genellikle cami odaklı olmasına rağmen, çok sayıda Müslüman olmayan dost ve

tanıdıkları olduğunu söylüyorlar. Bildikleri kadarıyla, kendileri ve kapı komşuları olan bir ortopedi cerrahı ve ailesi dışında, mahallede yaşayan başka Müslüman bulunmuyor. Salwa, Loyola Koleji'ndeki sınıfında yaklaşık 80 kadar öğrenci arasında tek Müslümandır.

Dördüncü sınıfa giden Noor ve ana okuluna yeni başlayan Yuser, Hıristiyan yuvalarına devam ettikten sonra, öğrencilerinin neredeyse tamamı Müslüman olmayan bir devlet ilkokulunda okuyorlar. Okul idaresi ve öğretmenler, İslami bayramlarda kızların evde kalıp okula gitmemesine karşı çıkmıyor; Noor'un öğretmeni, son bir kaç yıldan beri Noel kutlamaları ile hemen hemen aynı tarihlere gelen Müslüman bayra-

2

3

1. Dinine bağlı bir Müslüman ailesi olan Tagouriler oturma odasında namaz kılıyor.
2. Dr. Tagouri, Maryland'daki La Plata kasabasında, ailesiyle birlikte gittiği caminin önünde duruyor.
3. Loyola Koleji'nde master tahsili yapan Bayan Tagouri, bilgisayarının başında araştırma yapıyor.

mında, Salwa'nın sınıfa gelerek "Bayramınız Kutlu Olsun" panosunu süslemesine destek veriyor.

Salwa, çocuklarının sınıf arkadaşlarının şu anda din farkına önem vermemesine rağmen, ergenlik çağına geldiklerinde, kendisinin Washington bölgesinde büyürken yaşadıklarına kıyasla, daha fazla zorlanabileceklerini kabul ediyor ve ekliyor "Evet kaygı duyuyoruz ama inancımız çok kuvvetli; yaşam tarzındaki farklılıklar bizi ürkütmüyor ve bazı şeyleri yapmama-yı rahatlıkla kabulleniyoruz."

Yerel cami, yaklaşık 40 ailenin çocuğuna din eğitimi veremeyecek kadar küçük olduğundan, Tagouriler'in çocukları hafta sonları büyük annelerinin evinde kalıyor veya diğer çocuklarla birlikte, evlerinden bir saat uzaklıkta, Virginia'nın kuzeyinde düzenlenen Kuran kurslarına katılıyorlar. 8 yaşındaki Noor namaz kılmasını öğreniyor ve bir komşudan haftada bir veya iki kez din dersi alıyor.

Noor ve Yuser başlarını örtecek mi? Tagouri ailesi, bu kararın kesinlikle kızları tarafından verilmesi gerektiğine inanıyorlar. Salwa "Bu konuda zorlama olamaz. Ben onları evde örtünmeye zorlasam bile okulda başlarını açabilirler. Çocuklara, bizim önümüzde veya arkamızda, bütün yaptıklarını Allah'ın izlediğini öğretiyoruz" diyor.

Yahia, "Onlara, yaptıkları her şeyde Allah'ı görmeyi ve Allah'ı kalplerinde hissetmelerini öğrettiğinizde, inançları güçlü olacak ve Allah'ın, namaz kılma, oruç tutma, yoksullara yardım etme ve çalışkan olma gibi emirlerine mutlak uyacaklar. Zaten bu aşamaya vardıklarında başlarını örtmek isteyeceklerdir" diyor.

ÖRNEKLE İSLAM'I ÖĞRETMEK

Tagouriler, ortak yaşamlarını genelde A.B.D.'nin küçük yerleşim bölgelerinde geçirmelerine rağmen, dinsel hoşgörüsüzlükle karşılaşmadıklarını belirtiyor ve dinlerinin mesajını yaymak için iyi örnek olmaları gerektiğine inanıyorlar. Yahia "Dinimden fazla söz etmemekle beraber, arkadaşlarıma İslam dininin özelliklerini yaşam tarzımla tanıtmaya çalışıyorum. İnsanlar beni daha yakından tanıdıkça, kişiliğime saygı duyuyorlar" diyor.

Tagouri ailesi, 11 Eylül'deki Dünya Ticaret Merkezi ve Pentagon saldırılarından sonra bile diğer Amerikalılardan, kendilerine yönelik düşmanca bir tutumla karşılaşmadıklarını ifade ediyorlar. Yahia "Hiç olmazsa çevremizde bunun tam aksini yaşadık. İnsanlar, bize yakın ilgi göstererek nasıl olduğumuzu ve herhangi bir kimsenin bizi rahatsız edip etmediğini

1

2

1. Tagouri ailesinin en genç üyesi olan Muhamed, arka bahçede otları temizleyen babasına yardım ediyor.
2. Dr. Tagouri, bir bölümü bir yıl önceki fırtınada tahrip olan La Plata kasabasındaki yeni gelişmenin sembolik anlamına dikkat çekiyor.

sordular” diyor. Saldırıdan iki gün sonra, kolejde sonbahar dönemine başlayan Salwa ise, sınıf arkadaşlarının kendisine gösterdiği ilgiye şaşırıldığını belirterek, “Bana nasıl olduğumu sordular ve farklı gözle bakılan tüm Ortadoğulular için üzüldüklerini söylediler” diyor.

Tagouri ailesini kızdıran konu, medya tarafından sıkça kullanılan “Müslüman militan” ve “Müslüman terörist” ifadeleri. Salwa buna karşın, 1995 yılında Oklahoma City’de Eyalet Merkezi’ni bombalayarak 168 kişinin ölümüne sebep olan Timothy McVeigh ve bombalı mektuplar yollayan Unabomber takma adlı Amerikan kökenli teröristlerin medya tarafından neden “Hıristiyan militan” veya “Hıristiyan bombacı” olarak nitelendirilmediğini sorguluyor.

Salwa, “İslam dininin bu şekilde tanımlanması yanlıştır. İslam sözcüğünün kökeni barıştır. Biz her eve girdiğimizde birbirimize Merhaba’ yerine Selamın Aleyküm’ diyoruz, yani “sizlere barış diliyoruz” demektir. İslam’ın özü barıştır ama birçok insan bunun anlamını bilmiyor” diyor.

Tagouri ailesi, Dünya Ticaret Merkezi’ni bombalayanların, eylemlerini din adına gerçekleştirdiklerini iddia etmelerine rağmen, Allah’ın bu insanların kalbinde yer almadığına inanıyor. Yahia, “Terörist, inancı ne olursa olsun, teröristtir ve terör eylemlerini dinle bağdaştırmamalıyız” diyor.

Tagouriler, ayrıca, Amerika hakkında yazılan ve söylenenlerin, Amerikan halkını ve Amerika’daki Müslümanların yaşamını doğru olarak yansıtmadığı konusunda tüm dünyadaki Müslümanları uyarıyor. Salwa, “A.B.D.’de çok sayıda Müslüman yaşıyor. İslam bu ülkede en hızlı yayılan din ve bir çok insan İslam dinine geçiyor. Birmingham’daki camiye gelen müminlerin % 80’i sarışın ve mavi gözlü Amerikalılardan oluşuyordu. Hayatımda hiç böyle bir şey görmedim” diyor.

Salwa, ayrıca, “En önemlisi, dini görevlerimizi bu ülkede belkide dünyanın herhangi bir yerinden daha özgür şekilde yerine getirebiliyoruz” diyor.

Yahia ise “Amerika’da çok çalışırsanız her zaman emeğinizin karşılığını alırsınız. Tüm vatandaşların ifade özgürlüğü ve bireysel haklardan adil ve eşit olarak yararlandığı bir Anayasaya sahip olan bir ülkede yaşamak büyük bir nimettir. Amerika’da yaşadığımız için çok şanslıyız” diyor. ★

Phyllis McIntosh Washington, D.C., bölgesinde serbest olarak çalışan bir yazardır.

İKİ KÜLTÜRLE BİRARADA YAŞAMAK

“Kendimi ayrı kimliklerde görmüyorum. Ben, değerlerimi dinime göre saptıyorum ve tüm diğer unsurlar bu çerçevenin içinde yerini buluyor. Ben Müslüman olan Filistinli bir Amerikalıyım.”

– **Dr. Laila al-Marayati**, A.B.D. Uluslararası Dini Özgürlük Komisyonu üyesi

“Ben, Amerikalı olmaktan ve Amerikan pasaportu taşıyarak tüm dünyada seyahat edebilmekten duyduğum gururun yanı sıra, özellikle Amerika’da, İslam dininin vecibelerini eksiksiz şekilde yerine getirebilen bir kişi olduğumu hissediyorum. Bunun anlamı, sabah yataktan kalktığım andan akşam evime döndüğüm ana kadar korkudan uzak bir yaşam sürmektir.”

– **İmam Yahya Hendi**, Washington D.C.’deki Georgetown Üniversitesi din görevlisi

“Ben, her iki kültürle karşılaşma fırsatını bulduğum için kendimi şanslı sayıyorum. Çocuklarım, İstanbul’da büyük bir aile olarak yaşadığımız dönemin sıcak ilişkilerini hala anımsıyorlar. O zamanlar televizyonumuz yoktu, bütün duygularımızı paylaşırdık. A.B.D. bireyselliğe saygı gösteren bir ülke, dolayısıyla özel yaşamıma müdahale edilmemesinden, yalnız kalabilmekten, basın ve siyasi görüş özgürlüklerine sahip yaşamaktan keyif duyuyorum.”

– **Necva Özgür**, Kaliforniya’nın Pasadena şehrinde Okul Müdürü

“Araştırmalar, kızların genellikle spordan ve özellikle erkeklerle yarışmalarını gerektiren spor dallarından uzak durduğunu gösteriyor. Biz, kızların geleneksel kıyafetlerini engellemeyecek spor becerileri edinmesini sağlıyoruz. Onların, Amerikan toplumunun bir parçası olduklarını hissetmelerini ve kendilerini diğerlerinden farklı olarak algılamamalarını istiyoruz. Sahanın kenarında futbol oynayan çocuğunu izleyen türbanlı anne, ender bir olay değil, olağan bir görüntü olmalıdır.”

– **Semeen Issa**, eğitimci

“İnsanlar, Müslüman Amerikalıların hiç bir zaman devlet yönetiminde yer alamayacağını söylediğinde, onlara aynı şeyin Kennedy adındaki bir Katoliğin başkanlık seçimlerine adaylığını koyduğunda söylendiğini hatırlatıyorum.”

– **Suhail Khan**, Kongre personeli

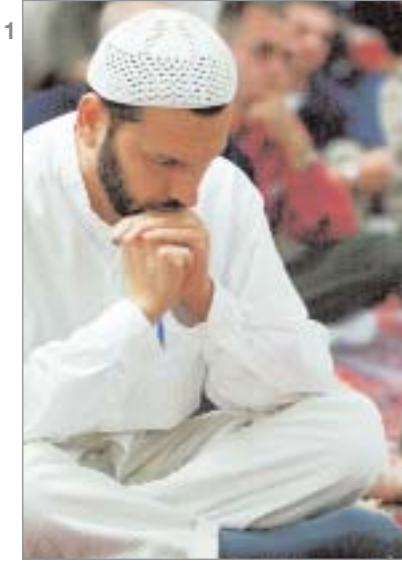
“Tüm dünyadaki Müslümanların A.B.D. ve Kanada’daki Müslüman cemaatlerinden beklentisi, nüfusu hızla artan, dinamik, eğitilmiş ve yenilikçi bir toplum olarak, tüm dünyayı kapsayacak bir İslam Rönesansı’nın başlatılmasına destek vermeleridir.”

– **Murad Wilfried Hofmann**, Müslüman hukukçu

“Müslümanlar toplumsal alanda gitgide daha fazla yer almak istiyor. Bununla birlikte hala kendilerini Amerikan yaşamının çekirdek gruplarının dışında bir cemaat olarak görüyorlar. Ancak bu durum topluluk üyelerinin kültürel miraslarını öne çıkarıp önemli pozisyonlara gelmeleriyle değişecektir. Amerika’nın tarihinde ülkeye yerleşen tüm göçmen grupları aynı evrelerden geçmiş ve toplumsal yaşamlarını geldikleri ülkelerden farklı şekilde geliştirmişlerdir. Bu grupların ibadet merkezleri, dine hizmet eden mekanlar olmanın yanı sıra, cemaat üyelerinin toplumsal yaşamı üzerinde de etkili olmayı başarmıştır. Bu hareket, geçen yüzyıllarda Amerika’ya yerleşen Alman Protestan, İrlandalı ve İtalyan Katolik ile Hollandalı Kalvinist göçmen gruplarının yaşadığı evrelerin benzeridir.”

– **David Roozen**, Hartford Semineri

MÜSLÜMAN CEMAATİNDEN GÖRÜNTÜLER

3

2

4

1. Biraraya gelmeyi gösteren bir resim: Bu Iraklı-Amerikalı Müslüman, Michigan'daki bir camide namaz kılan dindaşlarına katılıyor.
2. North Carolina'daki Greater Charlotte İslam Derneği'nde, Müslüman izci kızlar, toplantının bitiminde izci yemininin ardından dua ediyorlar.
3. New Mexico İslam Merkezi'nde gerçekleştirilen dinlerarası törende kadınlar dua ediyor.
4. Şeker Bayramı Ramazanın bitimini belirliyor. Michigan'ın Dearborn şehrindeki Amerikan İslam Merkezi üyeleri Bayram gününü dualarla kutluyorlar.
5. Müslüman müminler New York İslam Kültür Merkezi'nde eğitim çalışmalarını yapıyor.
6. Ohio'nun Columbus şehrinde, Ohio Devlet Üniversitesi'nin bilgisayar bölümünde okuyan bir Faslı öğrenci, Omar İbn Khattab camisinde kılınacak akşam namazını beklerken sakın bir köşede Kuran okuyor.
7. Atlanta'da, Majid of İslam çarşısı yakınında yaşayan Siyah Müslümanlar, Cuma namazından sonra bir araya geliyor. Amerika'daki Siyah Müslümanların çoğu İslam dinini 1960-1970 yılları arasında kabul etmiştir.
8. Kosovalı mülteciler Selvete ve Beqir, New Jersey'in Fort Dix şehrinde gerçekleşen İslami evlenme töreninden sonra mülteci köyündeki mescitten çıkıyorlar. Çiftin giysileri, alyansları ve düğün pastası, yardım kurumlarının desteğiyle satın alınmıştır.

5

6

7

8

1

2

3

1. Virginia eyaletinde, Washington D.C.'nin bir banliyösü olan Chantilly'de Şeker Bayramı kutlamalarında dönme dolapta eğlenen bir kız çocuğu. Bayram şenliklerine binlerce Müslüman katılıyor.
2. Arap asıllı Amerikalılara hizmet veren ve Michigan'ın Dearborn şehrindeki en büyük toplumsal merkezlerden biri olan ACCESS de görevli iki gönüllü, çalışmalarını hakkında görüşüyorlar.
3. Pennsylvania'nın Philadelphia şehrinde Müslüman bir lise öğrencisi kız bayrak yarışında koşuyor.

4

5

4. New York'un Brooklyn mahallesinde Arap-Amerikalı bir genç kız sokakta satılan anahtarlıklara bakıyor.
5. New York İslam Kültür Merkezi'nin önünde Müslümanlar sosisli sandviç satın alıyor.

MÜSLÜMAN GÖÇ

Jane I. Smith

Günümüzde A.B.D.'de yaşayan Müslümanlar, göçmenler, ülkede doğanlar, Sünniler, Şiiler, muhafazakarlar, liberaller, dinsel inançlarına bağlı olanlar ve olmayanlar gibi farklı akım ve kimlikleri temsil ederler. A.B.D.'nin toplam nüfusunda yer alan Müslümanların sayısı tam olarak bilinmemekle beraber, yarısından fazlası birinci, ikinci veya üçüncü kuşak göçmen ailelerden gelmiştir.

18. ve 19. yüzyıllarda Amerika'nın güney eyaletlerinde pamuk tarlalarında köle olarak çalıştırılan Afrikalıların bir bölümünün Müslüman olmasına rağmen, İslam kimliğini koruyabilenlerin sayısı çok azdır. Bu yüzden, İslam araştırmacılarının büyük bir kısmı, çalışmalarını 19'cu yüzyılın sonuna doğru Ortadoğu'dan Batı ülkelerine gelen Müslüman göçmenler konusuna odaklanmıştır. Tarihçilerin göç dalgası konusunda ortak bir tanım geliştirememesine rağmen, Müslümanların Amerika'ya göçleri, genellikle "dalga" olarak nitelendirilen bir dizi belirli dönemde gerçekleşmiştir.

İlk göçmenlerin, 1875–1912 yılları arasında, Osmanlı İmparatorluğu'nun yönetimi altında Büyük Suriye olarak adlandırılan ve günümüzde Lübnan, Suriye, Ürdün, Filistin ve İsrail topraklarını içeren kırsal bölgelerden geldiği bilinmektedir. Bu göçmenlerin büyük bir bölümü Hıristiyan olmakla beraber, aralarında bazı Müslüman gruplar da vardı. Çoğunlukla ekonomik sebeplerden dolayı ülkesinden ayrılmak zorunda kalmış bekar erkeklerden oluşan bu göçmen grubu, genellikle işçi ve esnaf olarak çalışarak gerideki ailelerine para yollamayı ve yeterince para kazandıktan sonra ülkelerine dönmeyi amaçlıyordu. Bunların bir bölümü ise, Osmanlı ordusunda askerlik yapmamak için ülkesini terk eden gençlerden oluşuyordu. Bu göçmenler, genellikle Amerikanın Doğusu, Middle West bölgesi ve Pasifik Kıyılarına yerleşmiştir.

A.B.D. GÖÇ YASALARI VE DALGALARI

Osmanlı İmparatorluğu'nun Birinci Dünya Savaşı sonunda parçalanması, Orta Doğu kökenli ikinci Müslüman göç dalgasına yol açtı. Bu dönem, aynı zaman-

da Avrupa ülkelerinin Ortadoğu'daki Arap topraklarını manda sistemiyle yönettiği sömürgecilik dönemidir. Savaşın Lübnan'da doğurduğu yıkımın şiddeti, insanların yaşamlarını devam ettirebilmek için kaçmaya zorladı. Çok sayıda Müslüman, ekonomik ve siyasi nedenlerden dolayı Batı'ya göç etmeğe karar verdi. Bunların çoğu A.B.D.'ye daha önce gelmiş olan akrabalarının yanına yerleştiler.

HAREKETLERİ

Birçok Suriyeli aile 19. yüzyılın sonunda New York'a yerleşmiştir. Solda, W. Bengough tarafından yapılan resimde, 1890 yılında, Lower Manhattan'da bulunan Washington Street'teki Suriyeli göçmen mahallesinde günlük yaşamdan sahneler görülmektedir.

1924 yılında A.B.D.'de yürürlüğe giren ve 1890'da (daha sonra 1920 olarak değiştirildi) Amerika'da yaşayan yabancı kökenli vatandaşların toplam nüfus içindeki oranına göre saptanan yeni "göçmenlik kota sistemi", kısa zamanda ikinci göç dalgasını sınırladı. Bu yasa, 1930'lu yıllarda Amerika'ya göç eden Müslümanların sayısının önemli oranda azalmasına neden olmuştur. Bu dönemdeki göçler, sistemin ön-

İslam Araştırmaları Profesörü olan Jane I. Smith, Hartford Semineri, McDonald İslam Araştırma Dairesi, Hıristiyan-Müslüman İlişkileri Merkezi müdürü ve Hıristiyanlık-Müslümanlık ilişkilerini inceleyen *Muslim World* (İslam Dünyası) adlı derginin yayıncısıdır. Son yayınları arasında *Islam in America* (Amerika'da İslam), *Oxford History of Islam* (Oxford İslam Tarihi) içindeki "Islam and Christendom" (İslam ve Hıristiyanlık), *Muslim Communities in North America* (Kuzey Amerika'daki Müslüman Cemaatler), *Mission to America* (Amerika'ya Misyon), *Five Islamic Communities in the United States* (A.B.D.'de Beş Müslüman Cemaat) yer almaktadır.

gördüğü tercihten dolayı, daha önce ülkeye yerleşmiş olan kişilerin akrabalarıyla sınırlıdır. Ülkelerine geri dönme hayallerinin büyük bir olasılıkla gerçekleşmeyeceğini anlayan eski göçmenler, ailelerinin sağlayacağı desteğe ihtiyaç duyduklarının bilincine vardılar.

Tanımlanabilen üçüncü göç dalgası, 1947–1960 yılları arasında, Ortadoğu'nun dışındaki ülkelerden gelen Müslümanlardan oluşmuştur. 1953 yılında yenilenerek yürürlüğe giren A.B.D. Göçmenlik ve Vatandaşlık yasasında, göçmen kotalarının A.B.D.'nin 1920 yılı nüfusuna göre saptanması, göçmenlerin çoğunlukla Batı Avrupa kökenli olmasına yol açmıştır. Buna rağmen, Müslüman göçmenler, Doğu Avrupa (özellikle Yugoslavya ve Arnavutluk) ile Sovyetler Birliği gibi ülkelerden gelmeye başladı; bir kısmı ise 1947 yılında Hindistan'ın ikiye bölünmesinin ardından Hindistan ve Pakistan'dan göç etti. Amerika'ya daha önceki dönemlerde göç eden Müslümanların çoğunun kırsal ve kentsel bölgelere yerleşmesine karşın, üçüncü dalga göçmenleri, genellikle kent kökenli olduklarından, özellikle New York ve Chicago gibi büyük şehirlere yerleştiler. Bazıları ülkelerinin seçkin ailelerine mensuptu. Bunlar, genellikle, önce gelenlerden daha eğitilmiş, batılı fikirlere sahip, Amerika'da öğrenim ve teknik eğitim görmek ümidiyle gelen kişilerdi.

Dördüncü ve son Müslüman göç hareketi, 1965 yılından sonra Başkan Lyndon Johnson'un ulusal kökene dayanan kota sistemini ortadan kaldıran yeni göç yasasını onaylamasıyla gerçekleşmiştir. Yeni göç yasası, A.B.D.'de akrabaları olan ve ülkenin ihtiyaç duyduğu meslek dallarında çalışan göçmenlere öncelik tanımaktadır. Amerikan tarihinde bir dönüm noktası olan bu yeni yasa, 20. yüzyılın başından beri ilk kez, göçmenlerin, kökenleri göz önünde tutulmadan ülkeye kabul edilmelerine olanak sağlamıştır. 1965 yılından sonra, Batı Avrupa'dan gelen göç dalgası önemli oranda azalarak yerini Ortadoğu ve Asya kökenli göçmenlere bırakmıştır. Bu dönemde Amerika'ya bu bölgelerden gelen göçmenlerin yarısından fazlası Müslümandır.

20. yüzyılın son birkaç on yılından önce A.B.D.'ye yerleşen Müslümanların büyük bir çoğunluğu üniversite tahsili yapmak üzere, ekonomik durumlarını iyileştirmek için veya Birinci Dünya Savaşı'nın sonunda ortaya çıkan siyasi sorunlar yüzünden göç etmiştir. Son yıllarda Amerika'ya gelen Müslümanların başlıca göç etme nedenleri ülkelerindeki siyasi karmaşa ortamıdır. Göçmen ve mültecilerin kaçmak ve sığınmak için Batı'ya gelmesine sebep olan belli başlı olaylar arasında, Arap ülkelerinin 1967 sa-

1

1. Başkan Lyndon B. Johnson, 3 Ekim 1965'te, New York Limanı Liberty Island adasında yeni göçmenlik yasasını imzalıyor.
2. 1960'lı yıllarda Afrikalı-Amerikan ve Asya kökenli Müslüman çocukların katıldığı bir toplantıda erkekler ön sıralarda, kızlar ise arkada oturuyor.
3. Bu Arnavut kökenli göçmenler, Mayıs 1999'da, New Jersey'in Fort Dix kasabesinde yemekhanede seccadelerinin üzerinde haftalık Cuma namazını kılıyorlar.

vaşında İsrail'e yenilmesi, Lübnan'daki iç savaş ve doğurduğu etkiler sayılabilir.

İran Devrimi, Humeyni'nin 1979'da yönetimi ele geçirmesi ve Irakla İran arasında 10 yıl süren savaş, bazı İranlıların batıya göç etmesine sebep oldu. Mültecilerin çoğu Amerika'ya ve özellikle Kaliforniya'ya yerleşti. Bugün A.B.D.'de bir milyonu aşkın İranlı olduğu tahmin ediliyor. Irak'ın Kuveyt'i işgali ve Körfez Savaşı'nın ardından çok sayıda Kürt Amerika'ya gelmiştir. A.B.D.'ye son yıllarda siyasi çatışma ve iç savaş yüzünden gelenler arasında Somali, Sudan ve diğer Afrika ülkelerinden ve Afganistan'dan gelen Müslümanlar ile eski Yugoslavya'daki etnik arındırma hareketinden kaçan Müslüman mülteciler de yer almaktadır.

Hindistan ile Pakistan arasında yıllardır devam eden çeşitli çatışmalar, daha huzurlu bir yaşam arayışı içinde olan vatandaşlarının bir kısmının Batı ülkelerine ve özellikle İngiltere ve A.B.D.'ye göç etmesine yol açmıştır. 20. yüzyıl boyunca A.B.D.'ye yerleşen Pakistanlı, Hintli ve Bangladeşli göçmenlerin, geçmiş dönemlerde Amerika'daki Müslüman toplumunun sa-

2

3

dece küçük bir bölümünü oluşturmasına rağmen, sayılarının son birkaç on yılda önemli oranda artarak günümüzde bir milyonu aştığı tahmin edilmektedir. Çoğu doktorluk ve mühendislik gibi geçerli mesleklere sahip olan Pakistanlı ve Hintli Müslümanlar, Amerika'daki Müslüman siyasi gruplarının gelişmesinde önemli bir rol oynamış ve cami cemaatlerinde sivil önderlik yapmıştır. Günümüzde, Endonezya ve Malezya gibi ülkelerden artan sayılarda gelen Müslümanların büyük bir kısmı yüksek eğitilmiş olup, çoğu kez Amerikan İslamı'nda liderlik görevlerini üstlenmektedir.

TOPLUMSAL ÇEŞİTLİLİK

Amerika'daki Müslüman topluluğunun en önemli kesimini oluşturan Sünni ve Şii Araplar, gittikçe artan oranda, eğitilmiş ve meslek yaşamında başarılı kişiler olarak uluslar ve ırklar ötesi niteliklere sahip Amerikan İslamı'nın gelişmesine öncülük etmektedir. Ayrıca Türkler, Doğu Avrupalılar, Gana, Kenya, Senegal, Uganda, Kamerun, Gine, Sierra Leone, Liberya ve Tanzanya gibi çok sayıda Afrika ülkesinden ve diğer memleketlerden gelen göçmenler, Amerikan Müslüman toplumunu oluşturan farklı cemaatlerin göze çarpan üyeleridir. Müslüman göçmenler, birbirleriyle olan ilişkilerini etkin şekilde düzenlemeye çalışmanın yanı sıra, çeşitli Afrikalı-Amerikan Müslüman hareketlerinin üyeleriyle birleşme konusuyla da yüz yüze geliyorlar. Afrika'dan yeni gelen göçmenlerin bir kısmı ise Amerika'daki etnik ve dinsel yapının karmaşıklığını anlamakta zorlanıyor. Yüzyılın başında Amerika'ya gelen Arap göç hareketindeki Müslümanların

çoğu, – tüm diğer ülkelerden gelen ilk kuşak göçmenler gibi – gezgin işçilik, ufak tefek mal satımı veya madencilik gibi basit işlerde çalışarak ilerleme fırsatını buldular. Birçok Arap Müslüman, lisan bilgisi, eğitim ve sermaye gerektirmeyen seyyar satıcılık mesleğini seçtiler. Diğerleri amelelik ve ülkenin batısında döşenen demiryollarında işçilik yaparak yaşamlarını sürdürdüler. Göçmen kabilelerine katılan Müslüman kadınlar ise dokuma tezgahlarında ve fabrikalarda işçi olarak zor koşullar altında çalışmak zorunda kaldılar. Bu başlangıç dönemi, Amerika'daki Müslüman göçmenlerin çoğunun yoksulluk, yalnızlık, dil bilmeme ve ailelerinden ve din kardeşlerinden uzakta olmanın üzüntüsünü yaşadığı zor ve sıkıntılı yıllardı.

Göçmenler, zamanla, vatanlarına geri dönmenin çok uzak ve zayıf bir ihtimal olduğunu anlayınca, Amerikan yaşamına uyum sağlamak için çaba gösterdiler. Gençlerin bir kısmı cemaat içindeki din kardeşleriyle evlendi, uygun eş bulamayanlar anavatanlarından gelin getirtti, bazıları ise farklı dinlere mensup kişilerle evlendiler. Zamanla daha fazla süreklilik arz eden mesleklere yöneldiler ve çoğu kez geleneksel becerilerini kullanarak restoran, kahve, pastane ve bakkal dükkanları işletmeye başladılar. İngilizce öğrenen ve ekonomik bağımsızlıklarını kazanmaya başlayan Müslüman göçmenler, bir araya gelmek ve çocuklarına din eğitimi vermek amacıyla, toplumsal örgütlenmelerini de başlattılar.

Amerika'daki yaşamın Müslümanlar için her zaman kolay olmadığını belirtmek gerekiyor. Çeşitli din ve ırkların biraraya gelerek kaynaştığı bir "göçmen ül-

kesi” olan Amerika’da, özellikle 1960 yıllarında güçlenmeye başlayan sivil halk hareketi öncesinde ırk ayrımı yaşanmaktaydı.

O dönemlerde, Müslüman göçmenlerin çoğu kimliklerini ve dinlerini gizlemek amacıyla adlarını Amerikan adlarıyla değiştiriyor, kıyafet, örf ve adetleriyle toplumun diğer kesimlerinden “farklı” görünmek için çaba gösteriyordu. Müslüman göçmen nüfusun gittikçe artması, cemaat üyelerinin daha geniş bir yelpazeden oluşması, eğitimlerini geliştirmesi ve kendileri hakkında bilinçlenmelerini ifade etmeye başlaması, Amerikan toplumuna ayak uydurma çabalarının yerini, Amerika’da yaşamının önemi konusunda daha seviyeli tartışmaların almasına yol açtı. Bununla beraber Müslümanlar, dini kültürlerine sahip çıkmanın bilincini de korudular. Amerika’nın kırsal ve kentsel bölgelerinde Sünni ve Şii Müslüman cemaatlerinin oluşması ve son yıllarda dini, siyasi, mesleki ve sosyal amaçlı Müslüman derneklerinin kurulması, bu doğrultudaki görüşlerin yaygınlaşmasına yardımcı olmuştur.

ÜLKENİN ÇEŞİTLİ BÖLGELERİNE YERLEŞME

Günümüzde Müslümanlar A.B.D.’nin hemen hemen her yerinde yaşıyor, çalışıyor ve çocuklarını devlet okullarında okutuyorlar. İslam ibadet yerleri (camiler, bu amaçla düzenlenmiş evler, hatta dükkan önleri) yaygın olarak görülmektedir.

Amerika’daki ilk Müslüman cemaatleri Middle West bölgesine yerleşti. Kuzey Dakota’da Müslümanlar 1900’lü yılların başında, ibadet etmek için bir araya geldiler; Indiana’da 1914 yılında ilk İslam Merkezi kuruldu ve Iowa’nın Cedar Rapids kentinde günümüzde halen kullanılan en eski cami inşa edildi. Detroit’in dışında yer alan Michigan’ın Dearborn kenti, uzun yıllardan beri Ortadoğu’nun çeşitli ülkelerinden göç eden Sünni ve Şii Müslümanları barındırmıştır. Çoğunu Ford Motor Company tesislerinde çalışma fırsatının cebzettiği göçmenlerin kurduğu cemaate, zamanla başka Müslümanlar da katıldı. Michigan, Ortadoğu’dan gelen Müslüman ve Hıristiyanların yaşadığı en büyük Arap-Amerikan yerleşim merkezidir.

Amerika’ya göç eden Müslümanlar başka büyük kentlere de yerleştiler. Massachusetts’de Boston yakınlarındaki Quincy tersanesi, 1800’lü yıllardan beri Müslüman göçmenlere iş sağlamıştır. 20. yüzyılın başlarında New England’a yerleşen birkaç ailenin hayallerinin gerçekleşmesi sonucunda inşa edilen New England İslam Merkezi’nin büyük camisi, iş adamları, öğretmenler, serbest meslek sahipleri, tüccar ve işçi-

lerden oluşan cemaatin bir araya gelerek ibadet etmesine imkan vermektedir.

İslam, New York’ta, bir yüzyılı aşkın bir süreden beri varlığını sürdürmektedir. Kurulduğundan beri A.B.D.’nin en büyük kenti olan New York, çok çeşitli etnik grupları barındırmakta ve kentin Müslüman cemaati, tüccar denizciler, esnaf, eğlence sektörü mensupları, serbest meslek sahipleri ve iş adamları gibi farklı kesimlerin temsilcilerinden oluşmaktadır. New York’taki Müslümanlar, dünyanın neredeyse tüm ülkelerinden gelen geniş bir ulus yelpazesi oluşturmaktadır. New York’ta cami inşaat faaliyetleri hızla gelişmektedir. Ulusal İslami kurumlar, kenti etkinliklerini geliştirmeye uygun buluyorlar ve dini eğitim veren çok sayıda ilk ve orta dereceli okul ile, Müslümanlar tarafından işletilen dükkan ve iş yerleri şehrin her tarafında açılıyor.

Göçmen Müslümanların yerleştiği ilk kentlerden biri de, bazılarına göre, 1900’lü yılların başında diğer Amerikan kentlerine kıyasla en çok sayıda Müslümanın oturduğu Illinois eyaletindeki Chicago kentidir. Günümüzde Chicago’da yaşayan Müslümanlar, Ortadoğu, Hindistan, Orta ve Güney Asya ile dünyanın farklı ülkelerinden gelmiş olup İslam’ı tanıtmaya, cemaatlerine çeşitli hizmetler sunma, din kardeşleriyle ve farklı dinlere mensup kişilerle ilişki kurma açısından çok etkindir. Chicago ve çevresinde 40’ı aşkın Müslüman grup yaşamaktadır.

Müslümanlar, Kaliforniya’nın Los Angeles ve San Francisco kentlerinde de oldukça uygun bir yaşam ortamı bulmuştur. Bu göçmenler de İslam ülkelerini temsil etmekte olup, yakın bir geçmişte Afganistan, Somali ve diğer Afrika ülkelerinden gelenleri içermektedir. Güney Kaliforniya İslam Merkezi, Amerikanın, eğitilmiş personeli, yayınları ve cemaat liderlik etkinlikleriyle ün yapmış en büyük müslüman kurumlarından biridir. Merkezin görkemli tesisleri, Müslüman cemaatinin ihtiyaç duyabileceği tüm hizmetlerin sunulmasına olanak sağlamaktadır.

Günümüzün Müslüman göçmenleri, Amerika’daki yaşamın doğurduğu sorunlara farklı çözümler üretmektedir. Kimlik, çalışma olanakları, kılık-kıyafet, kültürel yabancılaşma gibi konular birçok Amerikalı Müslüman için özellikle önemlidir. Diğer belli başlı konular arasında farklı ırk ve geleneklere sahip diğer Müslümanlarla ilişkiler, çocuklara din eğitiminin nasıl ve nerede verileceği, kadınlara uygun rol ve fırsatlar yer almaktadır. Müslüman göçmenlerin büyük bir kısmı, Amerikan yaşamının ana hatlarından kopukluk aşamasından, siyasi ve toplumsal alanlarda

daha etkin bir katılım aşamasına geçiyorlar. Amerikalı Müslümanlar, karşılaştıkları sorunları irdeleyen, yeni ve yaratıcı çözümler üreten farklı bir kimlik boyutu-

na ulaşmaktadırlar. Bunun sonucunda, çeşitli ülke, ırk ve etnik kimlikleri bir araya getiren yeni bir Amerikan İslamı gerçekleşebilir. ★

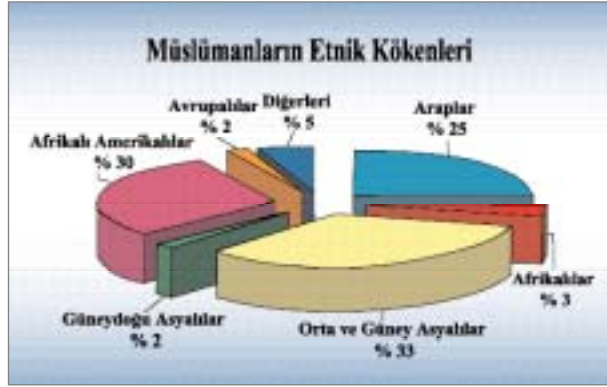
DEMOGRAFİK VERİLER

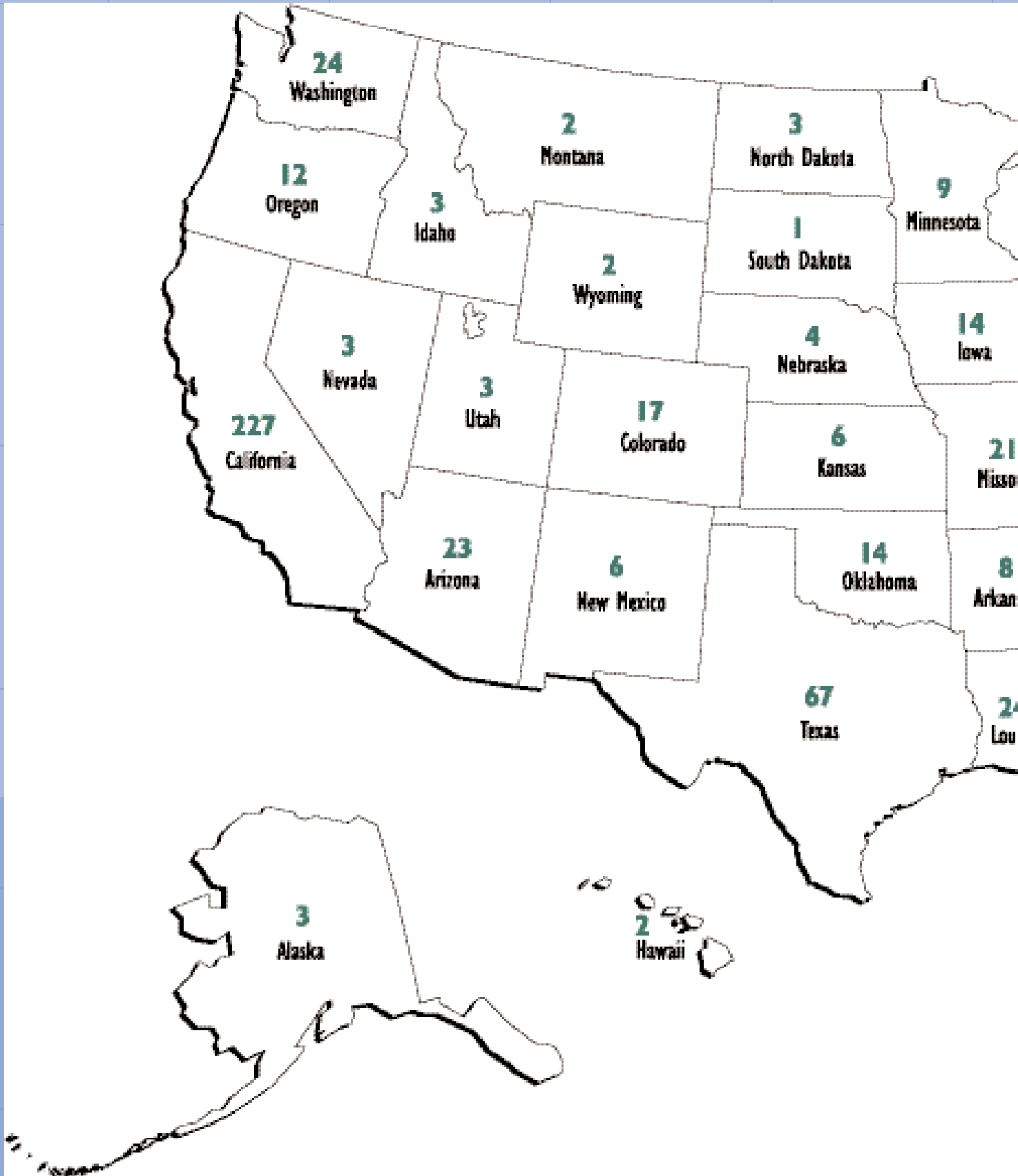
Su anda Amerika’da yaşayan Müslümanların kesin sayısını saptamak çok zordur. Nüfusun, Müslüman kaynaklı verilerde diğer kaynaklara kıyasla daha yüksek olarak hesaplandığı belirtilmekte, ve tahmin edilen sayının iki ile yedi milyon arasında değişen büyük farklılıklar gösterdiği gözlenmektedir.

Tahminler arasındaki bu farklar, Amerikan Anayasasının devlet ve din işlerinin ayrılmasını öngören maddesi çerçevesinde, vatandaşlara nüfus sayımında dinleriyle ilgili soru sorulmaması ve Amerikan Göçmen Bürosu’nun göçmenlerin dinleri ile ilgili bilgi toplanmaması gibi değişik sebeplerden kaynaklanmaktadır. Ayrıca Amerika’daki camilerin çoğu ise cemaat sayısı konusunda resmi kayıt tutmamaktadır.

Chicago Üniversitesi din araştırmaları görevlisi Martin Marty durumu şu şekilde açıklıyor “Elimizdeki veriler iki ana kaynağa dayanıyor: biri, akşam saatlerinde evlere telefonla aile fertlerinin hangi dine mensup olduklarını sorma yöntemi, diğeri ise yerel ve ulusal dini liderlerden bilgi toplama yöntemi. Telefona cevap veren kişilerden alınan bilgiler her zaman gerçeği yansıtmayabilir. Dini liderlerin cemaatleri hakkında verdiği bilgiler ise çeşitli sebeplerden dolayı farklılık gösterebilir.”

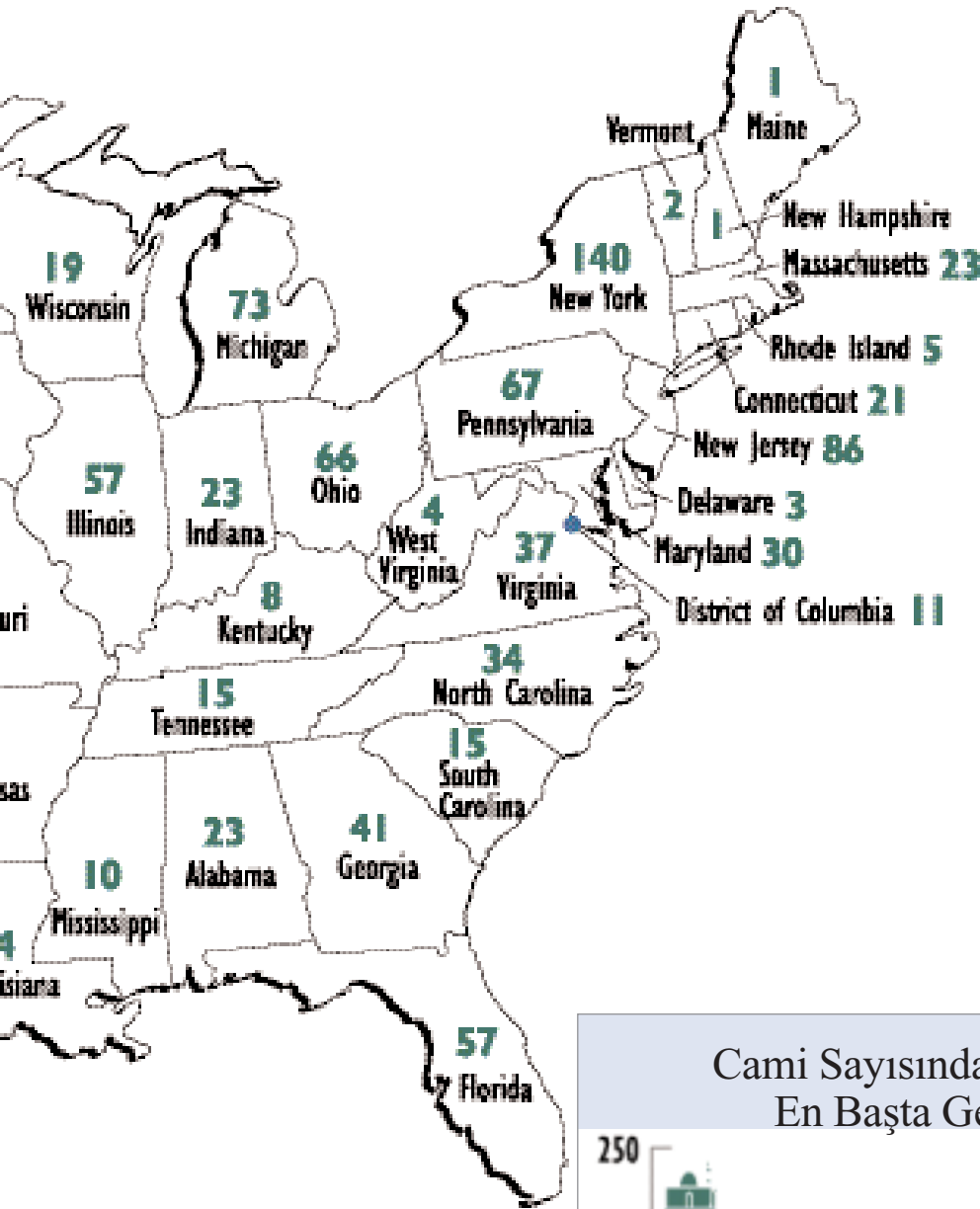
Sonuç olarak, Amerika’da yaşayan Müslüman nüfusu konusunda resmi verilere sahip olmadığımızı ve bu konuyla ilgili araştırmacıların ortak bir rakam saptayamadığını belirtmemiz gerekiyor.

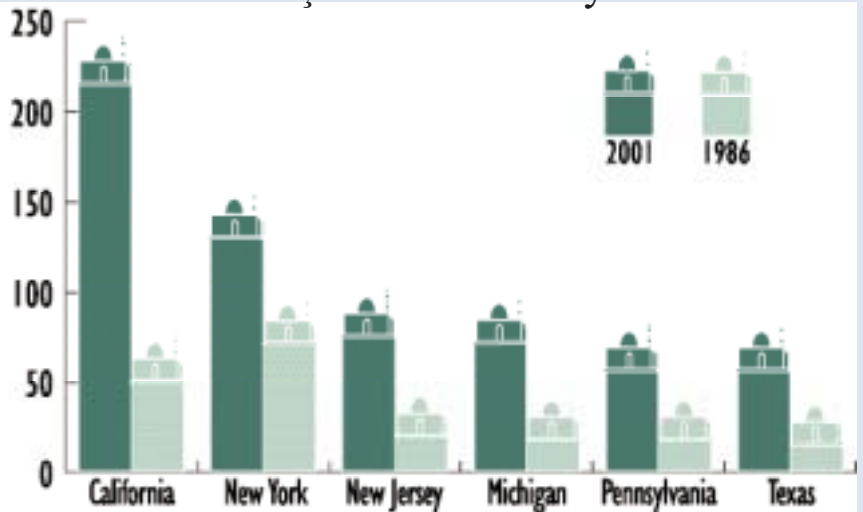

A.B.D'DE EYALET BAŞINA CAMİ SAYISI

Cami Sayısında Artış: 1986–2001
En Başta Gelen Altı Eyalet

Massachusetts'te Bir Cami

Diana L. Eck

Massachusetts'te Sharon kasabesindeki Müslüman cemaatinin öyküsü, Amerika'da yaşayan Müslümanların önemli bir bölümünün tipik deneyimlerini yansıtmaktadır. Sharon'da inşa edilen yeni tesis, Boston kent merkezinin güneyinde, A.B.D.'nin altıncı başkanı John Quincy Adams'ın doğum yeri olan Quincy'de bulunan İslam Merkezi'nin bir şubesidir.

Bu bölgede yaşayan cemaat, 1900 yıllarında Suriye ve Lübnan'dan Quincy tersanelerinde çalışmaya gelen göçmenlerden oluşmaktadır. O dönemde Ortadoğu'dan gelen göçmenler arasında Hıristiyanlar ve erkekler çoğunlukta idi. Kısa bir süre sonra Müslümanlar dini vecibelerini yerine getirmek amacıyla bir araya geldiler. Tersanenin bulunduğu mahallede yaşayan yedi aile, Mohammad Omar Awad'ın imamlık görevini gönüllü olarak üstlenmesiyle toplanarak ibadet etmeye başladı ve 1934 yılında Arap-Amerikan Sancak Derneği adlı kültürel ve toplumsal yardımlaşma derneğini kurdular. Topluluk üyeleri, Quincy'deki South Street sokağında bir evde çocuklarına din eğitimi vermek, Cuma namazını kılmak ve Müslümanların iki büyük bayramı olan Ramazan ayının sonundaki Ramazan Bayramı ve Mekke'de Hac esnasındaki Kurban Bayramını kutlamak için bir araya geliyordu. Otuz yıl boyunca bu geçici mekanda toplanan cemaat, 1962 yılında South Street'te bir cami inşa etmeye karar verdi. Cami inşaatının tamamlandığı 1964 yılını izleyen 10 yıl içinde bölgeye yerleşen Müslümanların nüfusu hızla artarak üç katına ulaştı.

1980'lerin başında, cemaat, büyük bir adım atarak, ilk kez sürekli çalışacak bir imamı işe almaya karar verdi ve Kahire El Azhar Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde eğitim görmüş Lübnan asıllı Talal Eid'i Amerika'ya davet etti. Eşi ve iki kızıyla New York'a

İmam Talal Eid "25 farklı ülkeden gelen Müslümanları bir araya getiren New England İslam Merkezi, Birleşmiş Milletler'in minyatür bir modelidir" diyor.

hareket eden Eid, Amerika'ya birlikte geldikleri Lübnanlı bir din adamı ve ailesiyle komşuluk yapacağını sanıyordu; fakat Amerika'ya ayak bastıklarında, çalışacakları New England ve New Orleans'ın arasında 1.000 milden fazla mesafe olduğunu öğrendiler.

20 yılı aşkın bir süreden beri cemaat başkanlığı yapan Talal Eid, yoğun çalışma temposuna rağmen Harvard İlahiyat Fakültesinde eğitimini sürdürme fırsatını bulmuştur. Çoğulculuk Projesi ile ilgili bir röportajda, “Amerika’da imam olarak çalışmanın Lübnan’da imamlık yapmaktan çok farklı olduğunu” belirten Eid, “Oradaki görevlerim camideki faaliyetler ve cemaatle sınırlıydı, fakat burada cemaat üyelerine, dini hizmetlerin yanı sıra, eğitim ve danışmanlık hizmetleri de sunuyorum ve farklı köken, kültür, uyruk ve dillere sahip insanlarla çalışıyorum. New England İslam Merkezi, Birleşmiş Milletler’in ufak bir modeli olup 25 farklı ülkeden gelen insanlardan oluşmaktadır.” diyor. Bu günlerde, İmam Eid, hafta sonlarında, Quincy ve Sharon da 300’ü aşkın çocuğa din eğitimi vermektedir.

İmam Eid’in sorumlulukları, cemaat üyelerinin artan beklentilerinin yanı sıra genelde Amerikan din kurumlarının beklentilerinden dolayı çoğalmıştır. Bunun anlamı, hastane ziyaretleri, dinler arası diyalog ve toplantılara katılma gibi yeni rolleri de üstlenmesidir. İmam Eid “Müslüman cemaatini eğitmenin yanı sıra, çoğulcu bir toplumda farklı inançlara sahip insanların, barış ve dostluk ortamında birarada yaşayabilmesi için, Müslüman olmayanların da İslam konusunda bilgi edinmesine katkıda bulunmak üzere payıma düşeni yapmalıyım” diyor. Boston’un en önemli ve ünlü Müslüman liderlerinden biri olan İmam Eid, üç veya dört dinlerarası Şükran Günü kutlamasına katılmakta ve devamlı olarak kilise, sinagog ve sivil toplum toplantılarında konuşmak üzere davet edilmektedir. Cambridge Belediye Sarayı’nda katıldığı söyleşinin ardından, Quincy camisinde Cuma namazını kıldırın ve daha sonra Çocuk Hastanesinde hemşireler için İslam konusunda bilgilendirme seminerleri düzenleyen İmam Eid’in günlük ziyaretleri, bir devlet sorumlusununki kadar yoğun ve yorucu bir program çerçevesinde gerçekleşmektedir.

New England İslam cemaati, gelişme süreci boyunca, diğer Amerikan Müslüman cemaatleri gibi korkulu ve acılı zamanlar yaşamıştır. Mart 1990’da, Quincy camisinde, kundakçılık sonucunda çıkarılan ve 500.000 dolarlık hasara sebep olan yangının failleri henüz bulunamamıştır. Bu, cemaat için tedirgin edici bir deneyim olmuştur. İmam Eid “Geçmişte Ortadoğu’da veya dünyanın herhangi bir ülkesinde Müslümanların karıştığı üzücü bir olay yaşandığında insanlar bizi hedef alıyordu. Taciz telefonları ve tehdit mektupları alıyorduk. Öfkeli insanlar İslam Merkezi’nin önünde protesto yürüyüşleri yapıyordu. Camideki

yangın da bunların ardından çıkmıştır. Dünyanın herhangi bir yerinde hava bulutlandığında, yağmur bizim üstümüze yağar” diyor. Yangından sonra, cemaat üyeleri, bir yıl süreyle tüm olanak ve çabalarını bir araya getirerek, caminin hasar gören bölümlerini – kubbe, namaz salonunun büyük bir kısmı ve eğitim bölümü – tamir ettiler.

Quincy Müslüman cemaati, yangından önce bile, South Street Camisi’ne sığamayacak kadar büyüdüğünden, daha geniş bir mekan arayışına girdi. 1991 yılında cemaat Milton kasabasında 3 dönümlük bir araziyle çevrili – eskiden bir Cizvit merkezini barındıran – büyük bir binayı satın almaya karar verdi. Bu arazi, yeni bir İslam merkezi için ideal bir mekan olarak görünüyordu. Çok geçmeden, Milton’da direnç, kaygı ve şüphe sesleri duyulmağa başlandı. Çok fazla trafik olacak mıydı? Yeterince park yeri olacak mıydı? Bu merkez Milton’un karakterine uygun olacak mıydı? Bostonlu bir cerrah ve cemaat liderlerinden biri olan Dr. Mian Ashraf, Milton sakinleriyle gerçekleştirdiği toplantılardan birini anımsıyor: “Çok fazla sayıda insan getirerek mahallelerine zarar vereceğimizden endişe duyuyorlardı. Bir gazeteci bana Doktor Bey, kaç kişinin ibadet etmek amacıyla bu merkeze gelmesi bekleniyor?” diye sorduğunda şöyle cevap verdim Büyük bayramlarımızda binlerce kişi gelebilir. Ancak yılda sadece iki büyük bayramımız var. Ertesi günü yerel gazetenin Binlerce Müslüman dua etmek için Milton’a geliyor’ diye manşet attığını görünce çok üzül-düm.”

Cemaatin araziyi satın almak amacıyla bankalarla yaptığı kredi görüşmeleri devam ederken, Miltonlu bir grubun, mal sahibine 1.250.000 dolar nakit ödeme yaparak araziye ele geçirmesinden çok rahatsız olduğunu belirten Ashraf: “Acaba insanlar bunu neden yaptılar, bu bize karşı uygulanan bir ayırmıcılıktır diye düşündüm ve Amerika’daki yaşamımda o ana kadar hiç bir zaman ayırmıcılıkla karşılaşmadığımdan, buna inanmakta zorlandım” diyor. Müslüman cemaatine mensup bazı kişilerin, yargıya başvurarak dava

Diana L. Eck, Massachusetts’in Cambridge şehrindeki Harvard Üniversitesi İlahiyat Fakültesi’nde eğitim görevlisi ve 1991 yılından beri Harvard’da A.B.D.’deki dinlerin farklılığını araştıran Çoğulculuk Projesi’nin yöneticisidir.

Bu yazı Harper San Francisco yayınevi tarafından yayınlanan “Yeni Dindar Amerika” adlı kitabından alınmıştır. 2001 telif hakları Diana L. Eck’e aittir.

1

1. Genç bir hanım, New England İslam Akademisi'nde küçük kızlarla sınıfta sohbet ediyor.
2. Bir öğretmen, Massachusetts'deki iki İslam Eğitim Merkezinden biri olan New England İslam Akademisinde, namaz kılan ortaokul öğrencilerini kapıdan izliyor.
3. Massachusetts'in Sharon kasabesindeki İslam Akademisi'nde öğrenciler ikindi namazından önce eğleniyorlar.

2

açmak istemelerine rağmen, Amerika'ya yeni yerleşen tüm cemaatlerin geçmişte benzer sorunlarla karşılaştığının bilincinde olan cemaat liderleri, yeni bir yer arayışına girmeyi tercih ettiler.

15.500 nüfuslu ve sakinlerinin yarısından fazlası Yahudi olan Sharon kasabasında bir at yetiştirme çiftliğinin satışa çıkarılması, İslam cemaati için yeni bir fırsat doğurdu. Dr. Ashraf kendisine telefon eden bir kişinin "Gazetede bir ibadet merkezi inşa etmek üzere satılık arazi aradığımı okudum, size yardımcı olmak istiyorum" demesiyle Sharon kasabasını ziyaret ettiğini ve sakin bir mahallede yer alan 22 dönümlük araziyi görür görmez çok beğendiğini ifade ediyor.

Cemaat, bu kez komşularıyla herhangi bir sorun yaşamamak ve kendilerini tanıtmak için, tüm Sharon sakinlerine İslam hakkında bilgi veren bir video filmi dağıtarak "Bilgi sahibi olmak istediğiniz herhangi bir konu varsa, lütfen bizi arayın, ortak bir tanışma toplantısı düzenleyerek tüm sorularınızı cevaplandıralım" dediler. Bu yöntem başarılı oldu ve Sharon kasabası Müslümanlara kapılarını açtı. Sharon Temple İsrail sinagogunun hahamı Barry Starr, Dr. Ashraf'a "Kasabamızı zenginleştireceğinizi düşünüyorum. Buraya yeni şeyler getireceksiniz" dedi. Starr, Sharon Din Görevlileri Derneği'nde bir toplantı düzenleyerek dernek üyelerinin İslam cemaatinin temsilcileriyle tanışmalarını sağladı. Bu etkinliklerin sonucunda, çeşitli dini grup-

3

ları temsil eden yetkililer, İslam Merkezinin Sharon'da açılması için oybirliğiyle karar vererek, yerel gazetede "Sharon kapılarını İslam Merkezi'ne açıyor" başlığı altında bir makale yayınladılar.

Sharon'daki araziye ilk kez, 1993 yılının yağmurlu bir bahar gününde, temel atma töreninde gördüm. Törene, Müslüman cemaatinin yanı sıra haham, piskopos, papaz ve rahipler resmi kıyafetleriyle katıldılar. O gün kürekle toprak atanların çoğu bu törenin tüm dini cemaatler için yeni bir aşama oluşturduğunu söylüyordu. Müslümanlar bu tören için büyük bir çadır kurmuşlardı ve hepimiz kutlama konuşmalarını dinlemek üzere çadırın altında toplandık. Müslüman gençlik gurubu adına söz alan bir genç kızın, katlanan bir sandal-

ye üzerinde, Amerika'da yaşayan Müslümanların yeni komşularına din ve gelenekleri hakkında bilgi verirken binlerce kez kullandığı sözcükleri tekrarlayarak, "İslam barış demektir. Amerikan tarihinde yeni fikirlerin ve özgürlük hareketlerinin beşiği olan New England bölgesinde umarım dini inançlar insanlara karşı değil, onlara manevî güç verecek şekilde kullanılсын" sözcüklerini çok net biçimde hatırlıyorum.

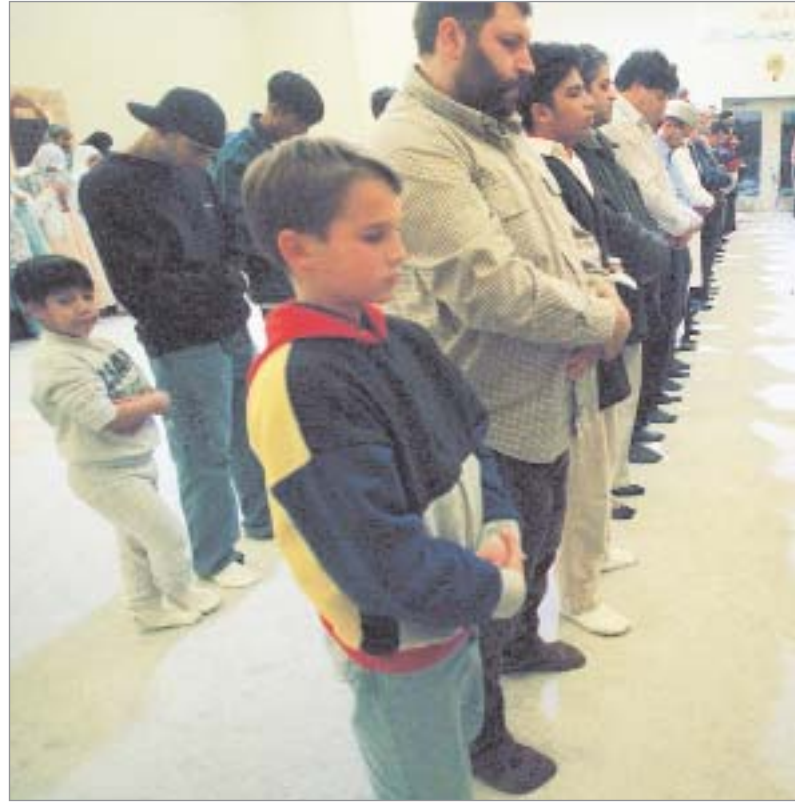
Yeni merkez, temel atma töreninden iki yıl sonra, Ramazanın Bayramı dolayısıyla halka açıldı. Güç Gecesinden birkaç gün sonra, bir buz ve kar fırtınasının ardından gelen aydınlık bir kış günüydü. İbadet etmeye gelen binlerce kişi arabalarını eski at çiftliğinin buz tutmuş arazisine park ederek, bayram namazına

1

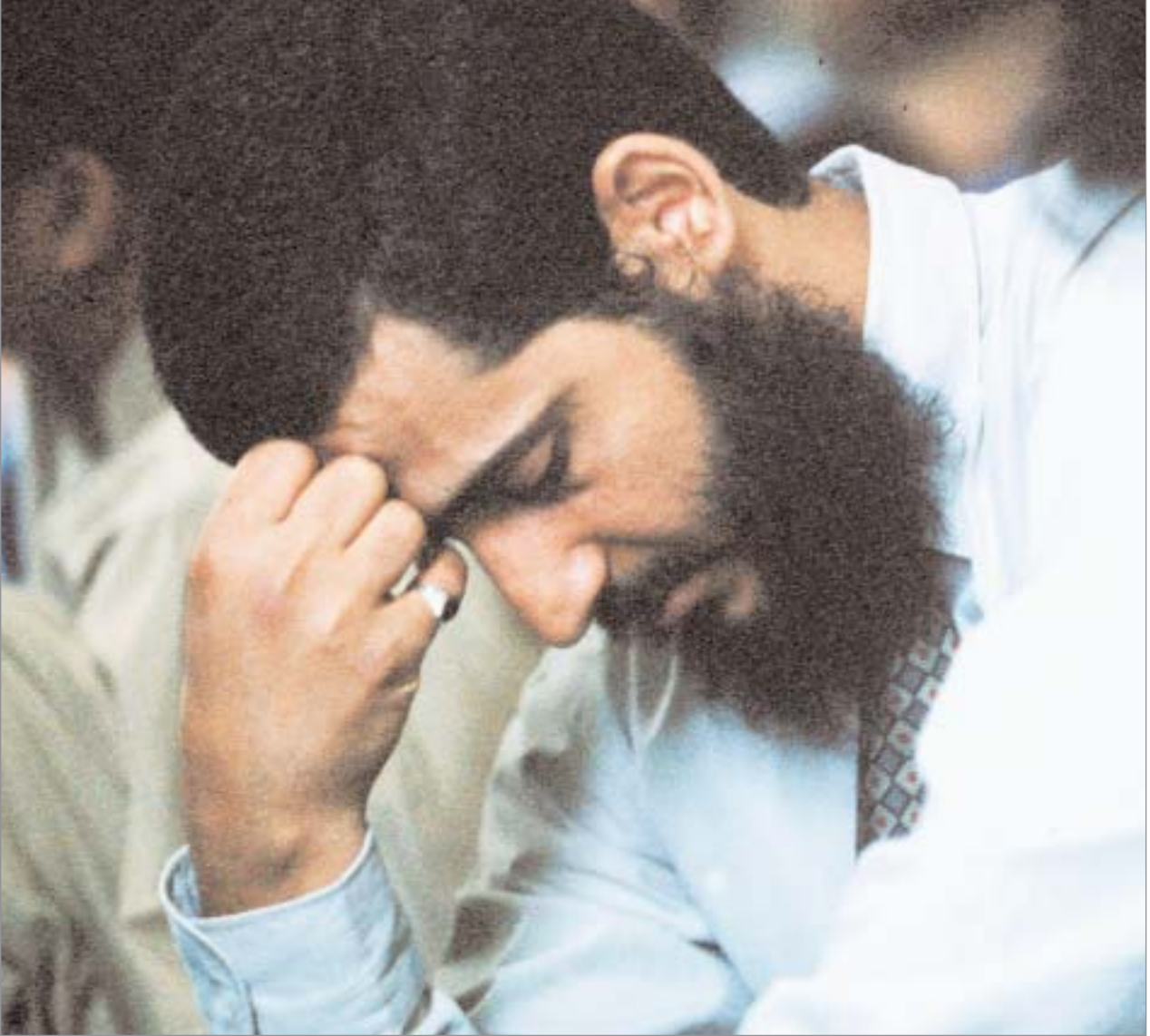
1. New England İslam Merkezinde iftar için bir araya gelen hanımlar.
2. Sharon İslam Merkezi'nde, erkekler ve kadınlar, aynı salonun ayrı yerlerinde namaz kılıyorlar.
3. New England İslam Merkezinde ulusal dua gününe katılan Müslüman bir genç.

2

katıldılar. Dr. Ashraf gururla “Artık bayramlarımız Massachusetts eyaletinde resmi bayram olarak kabul edildi; çabalarımız sonucunda bundan böyle Müslüman bayramları, işçi, memur ve öğrencilerimiz için resmi tatil günleri olarak kabul edilmiştir. Herkese bayramlarımızın bizim için kutsal günler olduğunu bildirmeliyiz” dedi ve Başkan Clinton’un Amerikan Müslüman cemaatine göndermiş olduğu kutlama mesajını okudu. “Eşim Hillary ve ben, çatışmaların yerini diyalogun aldığı bu güzel günlerde, mübarek Ramazan Bayramı münasebetiyle, tüm Müslümanları kutlar, en iyi dileklerimizi sunarız.”

Bayram namazının ardından, süslü şalvar ve cepkenler, pul ve taşlarla bezeli kadife yelekler, şeker pembesi parkalar ve parlak renkli pamuklu Afrika giysilerinden oluşan bayram kıyafetlerini giymiş olan cemaat, muhteşem kış manzarasıyla gözleri kamaşmış, neşeye tepeden aşağıya yürüdü. Gambiya’dan gelen bir delikanlı gülümseyerek, “Daha önce hiç böyle buzlu bir bayram görmemiştim!” dedi. Yamacın eteğindeki okulun salonunda meyve suyu, kahve ve tatlılar ikram edildi. Otuz ülkeden gelen Müslüman cemaati üyeleri “Bayramınız mübarek olsun” ve “İyi bayram-

lar” dilekleriyle birbirini kutlayarak yeni bir Amerikan Müslüman geleneğinin temelini atıyordu.

Bu gün New England İslam Merkezi, Amerika’daki İslamın geçmişini, büyüme sancılarını, farklı gelenekleri bir araya getirmenin zorluğunu ve Amerikan topraklarında İslam kurumlarını oluşturma çabala-

rını temsil eden bir mikrokozmos olarak algılanabilir. Müslüman olmayan komşularla ilişkilerin öyküsü ise, tehdit ve kundaklamadan, diğer inanç toplulukları arasında ilişkiler kurmaya kadar uzanan yolda yeni dostluk köprülerinin inşa edilmesini sağlayan olumlu gelişmeleri yansıtıyor. ★

1

1. Ohio'nun Cleveland şehrindeki Oasis İslam Okulu birinci sınıf öğrencileri örnek okul programı çerçevesinde coğrafya öğreniyor.
2. New Jersey'in Jersey City şehrindeki Al-Ghazaly İslam ilkokulunda üçüncü sınıf öğretmeni öğrencilerini sınava hazırlıyor.

2

3

3. Michigan'ın East Lansing şehrindeki Greater Lansing İslam okulunda öğrenciler bahçede oynuyor.
4. New Jersey'in Jersey City şehrindeki Al-Ghazaly İslam ilkokulunda bir ikinci sınıf öğrencisi bilgisayar dersinde çalışıyor.
5. *Short Surahs* (Kısa Sureler) kitabını İngilizce okuyan bu genç öğrenci Kuran'ın önemli bölümlerini öğreniyor.

4

5

Kaliforniya'da Müslüman Öğrenciler

Mary Rourke

Kollarını kavuşturan erkek çocuklar ön sıralarda, başı örtülü kızlar arka sıralarda. Bu düzenle toplandıkları sınıf, bir camiye andıyor. Ondört Müslüman öğrenci öğle namazını kılma-ya hazırlanıyorlar.

Etrafları sıra, kitap, harita ve slayt projektörü gibi okul malzemeleriyle çevrili olan öğrenciler, sınıftaki karmaşaya ve dışarıdaki gürültüye aldırış etmiyorlar. Palos Verdes Peninsula Lisesi'nde öğle arasında- yız ve okul bir arı kovana gibi hareketli. Bu yıl, okulun 14 ile 18 yaş arasındaki Müslüman öğrencileri, güneşin doğuşundan batışına kadar oruç tutulması gereken Ramazan ayında dini görevlerini sessizce, fakat herkesin görebileceği şekilde, yerine getirmeye kararlılar.

Öğrenciler, birarada dua etmenin, son zamanlarda dünyada en çok tartışma, eleştiri ve savunma konusu olan İslam dinine bağlılıklarını gösterme yöntemlerinden biri olduğuna inanıyorlar. Ailesi Hindistan kökenli olan 14 yaşındaki Rehan Muttalib “Özellikle yaşadığımız bu dönemde dinimin özelliklerini herkese göstermenin önemli olduğuna inanıyorum. Dinimiz hakkındaki önyargılı görüşleri ortadan kaldırmalıyız” diyor.

Amerika'ya karşı gerçekleştirilen terör saldırıları ve basında Osama bin Laden ve El Kaide terör örgütü hakkında çıkan haberler seli, gelir seviyesi yüksek bir mahallede bulunan ve okul yönetimine göre 3300 öğrencisinden 285'i Müslüman olan bu lise öğrencilerinin yaşamını etkilemiştir. Beş yıl önce okuldaki bir kısım Müslüman öğrencinin kurduğu Müslüman Öğrenci Birliği, bu yıl gerçekleştirdiği etkinliklere Ramazan ayı ortak ibadet törenlerini de eklemiştir.

Dünyadaki olayların yarattığı etki altında kalan Müslüman öğrencilerin, ders dışı etkinliklere katılmak için belirlenen son kayıt tarihini kaçırmaması, bu yıl bir-

liğin varlığını bile tehlikeye atmıştı. Grubun eğitim danışmanlığını üstlenen James Maechling “11 Eylül'den sonra şoktaydılar ve biraraya gelemediler” diyor. Maechling, okulda din eğitimi ile, programında belli başlı dinlerin incelenmesinin de yer aldığı dünya tarihi bölümlerinin başkanıdır.

Maechling, grup nihayet toplanmayı başardığında, öğrencilerin her zamankinden daha fazla ilgi gösterdiğini belirterek, “Geçen yıl sadece ara sıra bir araya gelen beş veya sekiz öğrenci vardı. Bu yıl ise toplantılara katılan ortalama öğrenci sayısı 20'yi buluyor” diyor. Toplantılarda genellikle, öğrencilerden biri tarafından sunulan din konulu bir konuşmanın ardından, öğrenciler birlikte dua edip yemek yiyorlar.

Palos Verdes Lisesi'nde ayrıca, düzenli bir şekilde toplanan ve dua eden Yeni Yaşam Kulübü ve İsa'nın Hizmetkarları Kulübü adında iki Hıristiyan öğrenci kulübü de faaliyet göstermektedir. Kaliforniya Eyaleti Eğitim Müdürlüğü mevzuatı, herhangi bir dine mensup olan öğrencilere, dini propaganda ve misyonerlik yapmamak kaydıyla, kulüp kurma hakkını veriyor. Devlet okullarında verilen din eğitimi, din dersinden çok, dinlerin tarihi ve kültürel özelliklerinin öğretildiği bir derstir.

Palos Verdes Lisesi'nde okuyan Müslüman öğrencilerin çoğu İran, Mısır, Hindistan, Ortadoğu ve Asya kökenli göçmenlerin Amerika'da doğmuş çocuklarıdır. Bu öğrenciler, bu yıl, tüm diğer sınıf ve okul arkadaşlarının içinde bulunduğu sosyal ve akademik yarış ortamının yanı sıra, Müslümanlara karşı gitgide artan güvensizlik duygusunun yarattığı baskılara da karşı karşıya kalmıştır.

Maechling, “İlk başta dağıldılar. Saldırıların yapıldığı gün boğazları düğümlenmişti. Bu onlar için dayanılmaz bir durumdu.” diyor. Müslüman Öğrenci Birliği'ne katılmak isteyen gençler okuldaki bazı Müs-

1

2

1. Kaliforniya Clovis West Lisesi'nde görme özürli öğrenciler için kullanılan araçlardan biri kabartmalı bir yerküresidir. Kuveyt'li görme özürli bir öğrenci coğrafya hocasının yardımıyla ülkeleri tanımayı öğreniyor.
2. Shabana, Arapça'nın bir pilot program çerçevesinde öğretildiği Kaliforniya Huntington Beach Union Lisesi'nde heceleme öğreniyor.

Mary Rourke, Los Angeles Times Gazetesi'nde dinler hakkında makaleler yazan bir gazetecidir.

Telif hakları © 2001/Los Angeles Times Company,

1

luman öğrenciler tarafından, şu anda dikkat çekmenin doğru olmadığı konusunda uyarıldılar. Birlik liderlerinden 16 yaşındaki Josh Mansour “Bunu yapmayın” dediklerini hatırlıyor ve bu önerilerin dindar olmayan Müslüman öğrenciler tarafından yapıldığını belirterek “İslam’ın radikal bir din olduğunu düşünüyorlar” diyor.

Olaylara farklı açıdan bakan Mansour: “Okulda çok sayıda Müslüman öğrenci var. Bazılarımız, birlik olduğumuzu kanıtlamak için inancımızın kurallarını hep birlikte yerine getirmenin önemli olduğuna karar verdi” diyor. Farklı etnik kökenlere sahip olmakla beraber, genellikle dindar ailelerin çocukları olan öğrenciler için, dini kuralları yerine getirmek yeni bir olay değil. Fakat bu yıl Ramazan her zamankinden fazla sorumluluk ve bağlılık gerektiriyor.

İlk gün, birkaç öğrenci namaz saatinde Arapça Kuran okudu. Onlardan biri olan 16 yaşındaki Zeyad Maasarani, evde annesinden öğrendiği Arapça’sını iletirmek için televizyon programları izliyor. Maasarani ve arkadaşları, dinlerine bağlı olmanın onlar için oldukça önem taşıdığını belirtmekle beraber, ergenlik

çağının verdiği güvensizlikle, okul arkadaşlarından farklı görünmekten ve onlar tarafından olumsuz karşılanmaktan çekindiklerini de ifade ediyorlar.

Muttalib “Ben okulda normal bir genç olarak görülmem istiyorum, ama aynı zamanda arkadaşlarımla beni farklı veya yanlış biri değil, sadece bir Müslüman olarak kabullenmesini istiyorum” diyor. Muttalip, tek başına dua etme fırsatı bulamayacağından, Ramazan’da okulda gerçekleştirilen toplu ibadete katıldığını belirtiyor. Diğer öğrenciler ise arkadaşlarıyla birlikte dua ederken kendilerini güvende hissettiklerini söylüyorlar. “Moralimizi yüksek tutmaya ihtiyacımız var.”

Mansour “Şu anda dünyanın her bir yerinde bir çok Müslüman sorunlar yaşıyor; onların yalnız olmadıklarını bilmelerini istiyoruz” diyor.

Bin Laden ve El Kaide hakkında görüş belirtmeleri istenen öğrencilerin bazılarının yüzü kızardı. Maasarani, heyecanlı bir ifadeyle, “Ben köktendinci Müslümanların varlığına değil, yolsuzluğun hakim olduğu hükümetler ve aşırı uçlara mensup kişilerin varlığına inanıyorum” diyor.

2

1. Kaliforniya'nın Pasadena şehrinde Westridge Kız Okulu'nun antrenörü, Müslüman kız öğrenciler için düzenlenen iki haftalık spor kampında öğrencilerden birine serbest atış yapmayı öğretiyor.
2. Basketbol takımında oynayan liseli bir Müslüman öğrenci Ramazan'da güneş battıktan sonra oruç açıyor.

Daha gerçekçi bir görüşe sahip olan Muttalib, “Taliban ve Osama Bin Laden’i gerçek müslüman değil, İslam’ı yanlış yorumlayan kişiler olarak görüyorum. Müslümanların çoğu dinin özüne uymaya çalışıyor. Ben de öyle yapıyorum” diyor.

Bir ay önce, ailesi İran’dan göç etmiş olan 14 yaşındaki Maddy Ghorob giyim tarzı konusunda önemli bir karar verdi. Kadınlar aslında, sadelik ve iffeti temsil eden, evlilik dışı ilişkileri ve alkolü yasaklayan İslam öğretileri çerçevesinde yaşamaya çalıştıklarının işareti olan başörtüsünü takmak zorunda değiller. Ramazan dualarına katılan kız öğrencilerin çoğunun batılı tarzda giyinmesine ve sadece dua esnasında başlarını örtmesine karşın, tesettüre uyma kararı alan Maddy Ghorob uzun bir etek ve uzun kollu bir bluzdan oluşan ve vücudunu tamamen örten kıyafetler giyiyor.

“Ben aslında örtünmemeye kesinlikle kararlıydım” diyen Ghorob, vücudunu gizleyen kıyafeti hakkında “Önceleri bütün gayem, modern giyinmek ve erkek arkadaşlarımla buluşmak ve dansa gitmekti; şimdi ise bir Müslüman olarak tanınmak istiyorum. Bunda utanılacak bir şey yok” diyor.

Ghorob ve Müslüman Öğrenci Derneği’nin diğer üyeleri, okuldaki Müslüman öğrencilerin çoğunun kendilerini Müslüman olarak tanımlayacak herhangi bir şeyden uzak durduklarını belirtiyor. Ghorob’un en iyi arkadaşlarından biri olan 14 yaşındaki Dania Arafah “Bu gençler diğerlerine o kadar uyum sağlamaya çalışıyorlar ki Müslüman olanları ayıramıyorum” diyor.

Arafah 3 yıl önce başını örtmeye başladı. Mısırlı ve Filistinli bir anne babanın Amerika’da doğan kızı olan Arafah, Kuran’dan alıntı yapıp belirterek, kadınlardan “değerli mücevherler” diye söz ediyor. “Bir kadının örtünmesi onun değerini azaltmaz aksine onu korur. Bir kadın neden kendini zamanından önce gösterebilir ki?” diyor.

Yıllar boyu, İslam’ı ve diğer dinleri temsil eden yenilikçi liderler, Amerika’ya yerleşen göçmenlerin geleneksel kıyafetlerinden vazgeçip Amerikan toplumuyla kaynaşmak için batılı tarzda giyinmesini önermişti. Arafah nin geleneksel tarzda giyinmesi ise geleceğe yönelik farklı bir dünya görüşünü yansıtıyor. “Farklı dinlere mensup olanların geleneksel kıyafetlerini giymeleri harika olur; bu şekilde hepimiz diğerleri hakkında daha fazla bilgi edinme fırsatını elde edebiliriz.”

Arafah ve Ghorob, Maechling’in sınıfındaki ilk Ramazan duasından sonra sohbet ederken, dua süresince kenarda durup onları seyreden Bahareh Shayegan-Fatemi kendini onlara tanıtıyor.

“Ben Amerika’ya 4 ay önce İran’dan geldim. Okuldaki Müslüman öğrencileri tanımadığımdan kimliğimi ve inançlarımı gizledim” diyen genç kızın giydiği tişört ve kot pantolon sözlerini doğruluyor. İran’da kadınlar tesettüre uygun şekilde örtünmek zorundadır. Shayegan-Fatemi gülerken, “Çok şaşırdım. Tek başına olduğunuzda bir su damlasısınız. Burada diğer Müslüman öğrencilerle birarada, denizi oluşturan sayısız damlalardan birisiniz” diyor.

Shayegan-Fatemi, Amerika’da geleneksel Müslüman kıyafeti giyme konusunda kararsız olduğunu ve Ramazan duaları için diğer öğrencilere katılacağından emin olmadığını belirterek, “Şaşkınlık içindeyim. Biraz zamana ihtiyacım var” diyor. ★

AMERİKALİ MÜSLÜMANLARIN YAŞAM ÖYKÜSÜ

“Bir yandan Amerikan devlet okulunda öğretmenlik yapıyor, diğer yandan kendi çocuklarına İslam okulunda ders veriyorum.”

– Rawia Ismail, Ohio'nun Toledo şehrinde öğretmen

“A.B.D.’de Ohio’nun Toledo şehrinde devlet okulunda öğretmenlik yapıyorum; Cumartesi günleri ise kendi çocuklarıma İslam okulunda eğitim veriyorum.”

“Ben Lübnan, Beyrut doğumluyum ve Amerika’ya 1984 yılında yerleştim. Dört güzel çocuğum var ve çocuklarla çalışmayı her şeyden çok sevdiğimden öğretmenlik mesleğini seçtim.”

“İslam Merkezi’nde çocuklara bir saat din dersi ve bir saat Arapça öğretiyorum. Daha sonra öğle yemeği yiyor ve hep birlikte dua ediyoruz. Bu şekilde yaşamamın kendim ve ailem için tek yaşam tarzı olduğunun bilincine vardım. Müslüman olmak benim için her şeyden önemlidir.”

“Devlet okulunda ders verirken türban giyiyorum. Öğrenciler bana bu konuda sorular soruyor, fakat şimdiye kadar hiç bir çocuk bana saçımı örtmenin garip olduğunu düşündüğünü söylemedi. Aslında hem çocuklar, hem aileleri, farklı din ve kültürlerle tanışmaktan hoşlanıyorlar.”

“Yaşadığım mahallede Müslüman olmayan komşularımın da aynen benim gibi çocuklarının eğitimine ve aile değerlerine çok önem verdiğini görüyorum. 11 Eylül’den sonra yakın çevremde herhangi bir olumsuz davranışla karşılaşmadım.”

“Çalıştığım okulda öğrencilerime kendi dinimle onların dini arasında büyük benzerlikler olduğunu ve farklılıkları görmek yerine ortak noktalara odaklanmanın önemli olduğunu öğretiyorum.”

İSTATİSTİKSEL VERİLER

- ★ A.B.D.'de Cami Sayısı: **1.209**
- ★ Bir camiye bağlı olan Amerikalı Müslümanların sayısı: **2 milyon**
- ★ 1994 yılından sonra cami sayısında artış oranı: **% 25**
- ★ 1980 yılından sonra inşa edilen camilerin oranı: **% 62**
- ★ Amerika'da cami başına düşen ortalama Müslüman sayısı: **1.625**
- ★ A.B.D.'de camiye gidenler arasında Müslümanlığı sonradan kabul edenlerin oranı: **% 30**
- ★ Amerika'nın toplumsal ve siyasi yaşamına katılma gerekliliğine "kesinlikle inanan" Müslümanların oranı: **% 70**
- ★ Sadece bir tek etnik gruba hizmet veren A.B.D camilerinin oranı: **% 7**
- ★ Asyalı, Afrikalı-Amerikalı ve Arap Müslümanlara hizmet veren A.B.D. camilerinin oranı: **% 90**
- ★ Amerika'da camilere devamlı olarak giden Müslümanların etnik kökenleri:

Güney Asya (Pakistanlı, Hintli, Bangladeşli, Afgan) = % 33

Afrikalı-Amerikalı = % 30

Arap = % 25

Büyük Sahranın güneyindeki Afrika ülkeleri = % 3.4

Avrupa (Bosnalı, Tatar, Kosovalı v.s.) = % 2.1

Beyaz Amerikalı = % 1.6

Güneydoğu Asya (Malezyalı, Endonezyalı, Filipinli) = % 1.3

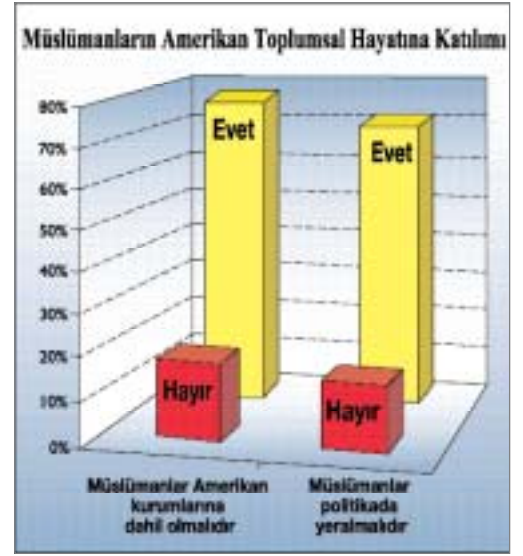
Karayip Adaları = % 1.2

Türk = % 1.1

İranlı = % 0.7

Latin Amerika kökenli = % 0.6

- ★ Kuran ve Sünnet kurallarına sıkı şekilde uyduklarını belirten Amerikan camileri: **% 90'un üzerinde**
- ★ Kuran'ın, amaçlarına ve modern koşullara göre yorumlanması gerektiğine inanan Amerikan camileri: **% 71**
- ★ Yoksullara yardım sağlayan Amerikan camileri: **% 70'e yakın**
- ★ Tam gün eğitim veren okullara sahip olan Amerikan camileri: **% 20'nin üzerinde**

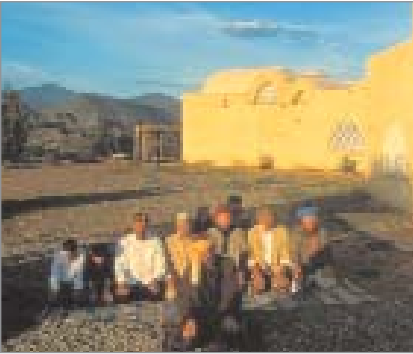

Yukarıdaki veriler Connecticut Dini Araştırmalar Enstitüsü'nün Nisan 2001'de yayınladığı "Amerikan camileri, Ulusal bir Tablo" adlı araştırmadan alınmıştır. Bu araştırma, Amerikan cemaatleri hakkında Connecticut'taki Hartford Semineri Hartford Dini Araştırma Enstitüsü'nün düzenlediği "Günümüzdeki Dini Cemaatler" adlı daha geniş bir araştırmanın bir bölümü olup Amerikan-İslam İlişkiler Konseyi, Kuzey Amerika İslam Derneği, İmam W. Deen Muhammed ve Kuzey Amerika İslam Dairesinin desteği ve sponsorluğuyla gerçekleştirilmiştir.

Bu yayındaki tablolar aynı araştırmadan alınmıştır.

1

2

3

1. 20 yıl önce, New Mexico'nun kuzeyinde, Kuzey Afrika mimarisine uygun şekilde inşa edilen Dar al İslam Merkezi'nde yer alan cami, okul ve misafirhane.
2. New Mexico'daki Abiquiu yakınlarında Dar al İslam Camisi'nin önünde namaz kılan erkekler.
3. Tennessee'nin Memphis kentindeki Müslüman Derneği'nde ibadet.

4

4. Birleşik Amerikalı Müslüman Günü geçit töreninden önce New York, Manhattan Madison Avenue'de ikinci namazını kılan erkekler.
5. Philadelphia camisinde Bawa cemaati.

5

Amerikan Camileri

1990 yıllarının sonuna doğru yapılan bir araştırmada, Amerika’da 1.200 cami ve İslam Merkezinin bulunduğu ve bu binalardan ancak 100 den azının cami olarak inşa edildiği saptanmıştır. Araştırma, Müslüman cemaatlerinin ilk yıllarda itfaiye binası, tiyatro salonu, depo ve mağaza gibi farklı amaçlarla inşa edilmiş mekanlarda toplandıklarını belirtmektedir.

Durum, 1965 yılından sonra değişik ülkelerden Amerika’ya gelen ilk büyük Müslüman göç dalgasıyla değişti. Bu dönemde camiler sadece Müslüman cemaate ibadet yerleri ve toplumsal merkezler olarak kullanılmak üzere inşa edilmeye başlandı. Amerikalı Müslümanların bağlı olduğu farklı mezhep ve etnik gruplar, bu binaların tasarım ve düzenlenmesindeki çeşitliliğe yansımaktadır.

Cambridge Massachusetts Teknoloji Enstitüsü, Ağa Han İslam Mimarisi Programı araştırma görevlisi, cami mimarisi fotoğrafçısı ve tarihçisi Dr. Omar Khalidi, Amerika’da gelişmekte olan üç tip cami mimari stili hakkında aşağıdaki bilgileri veriyor.

“Birincisi, bir veya birkaç İslam ülkesinden esinlenen geleneksel mimari, ikincisi Amerikan mimarisinin etkisiyle yeniden yorumlanan geleneksel mimari ve üçüncüsü de Indiana Plainfield’de inşa edilen Kuzey Amerika İslam Topluluğu merkezinde kullanılan tümüyle modern mimari.”

Bu üç kategoride yer alan camilerin çoğunda sınıf, kütüphane, konferans merkezi, kitapevi, mutfak, toplantı salonu ve misafirhane yer almaktadır.

Cami mimarisinde bir önemli unsur, kadınların dua edebilmesi için ayrı bir bölüm gereksinimidir. Amerika’da yaşayan Müslüman kadınlar genelde cami etkinliklerinin ayrılmaz bir parçası olup, Müslüman cemaatinde aktif bir rol oynamaktadır. Tipik bir Amerikalı Müslüman aile camiye gittiğinde, kadınlar, er-

1

2

1. İndiana’daki Evansville İslam Merkezi’nin dış görünümü. Bina Amerikan Middle West banliyö mimarisinin tipik özelliklerini taşımaktadır.
2. İndiana’daki Evansville İslam Merkezi’nin iç görünümü.
3. 1979 yılında sade bir tarzda inşa edilen İndiana’nın Plainsfield kentindeki Kuzey Amerika İslam Topluluğu binasında cami, kütüphane ve ofis bölümü birbiriyle bağlantılıdır.

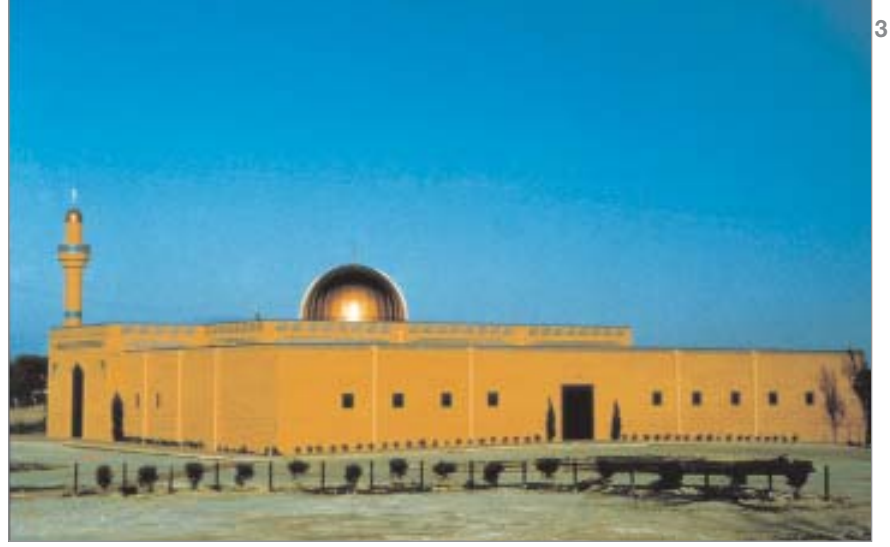
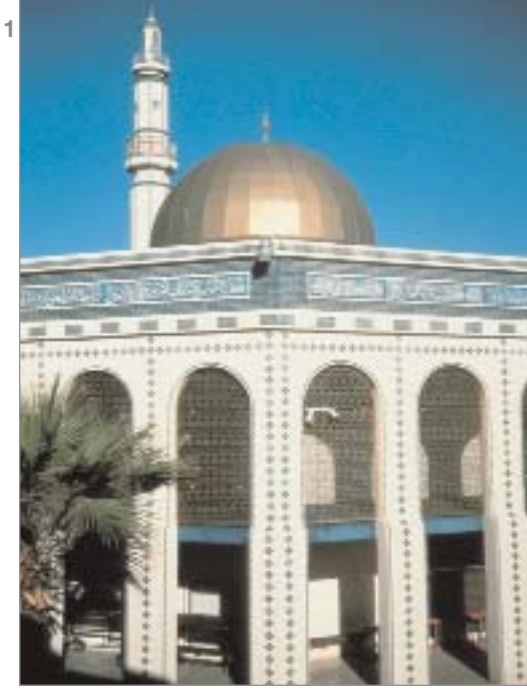
3

keklerden uzakta, çoğunlukla kendilerine ayrılan asma katta dua ederler.

Kuzey Amerika'daki camilerin bir kısmı, yer aldıkları bölgenin mimari stiline uygun şekilde inşa edilmektedir. Dr. Khalidi "Zamanla geçmişe özlem ile

modernlik başarıyla harmanlanınca, standart bir tasarım oluşturacak. Batı ülkelerinde inşa edilen yeni camiler, kubbe ve minareli yapıların ötesinde bir tasarıma sahip" diyor. ★

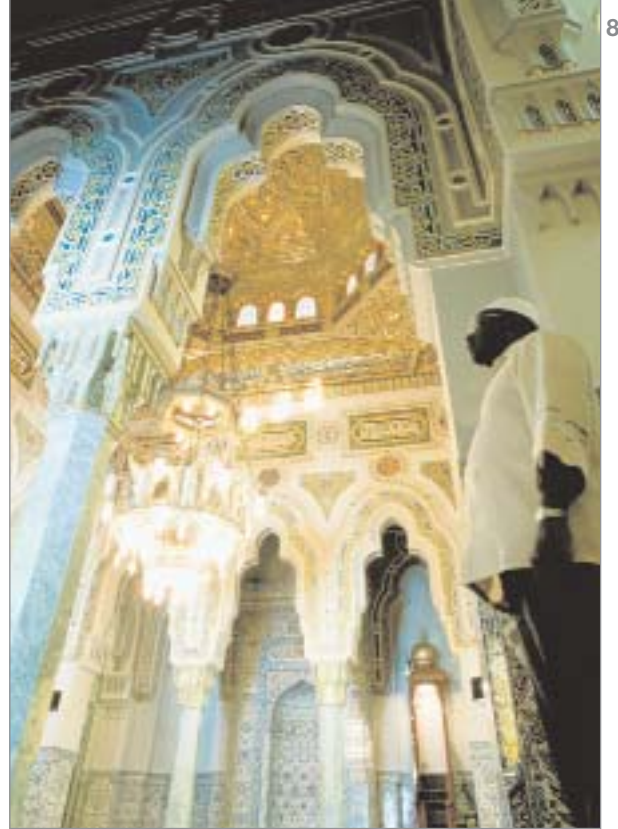
1. Arizona'nın Tempe şehrinde kubbe ve minareli geleneksel bir cami.
2. Beverly Hills'de Güney Kaliforniya İslam Merkezi.
3. Teksas'ta 90'ların başında inşa edilmiş Büyük Houston İslam Derneği.
4. Washington'un Pullman kentinde geleneksel bir minare İslam Merkezi'ne zarafet katıyor.
5. Illinois'in Chicago kentinde İslam Ulusu Camisi'nin iç görünümü.

6

7

8

6. New Mexico'daki, Albuquerque İslam Merkezi'nin modern tasarımında mekan, yapı ve malzemenin geometrik özellikleri yenilikçi bir tarzda kullanılmıştır.
7. New York'taki İslam Kültür Merkezi 1991 yılında tamamlandığından beri kent merkezinin belli başlı binalarından biri haline gelmiştir.
8. Washington, D.C. İslam Kültür Merkezi'nde bir cemaat üyesi, cuma namazından çıkarken iç mekânın geleneksel tasarımını hayranlıkla seyrediyor.

1

2

3

1. 2001 yılı Ramazan ayının ilk gününde, Amerikan Deniz Kuvvetleri'nde görevli Müslüman bahriyeliler gemide namaz kılıyor.
2. Oruç ve tövbe ayı olan Ramazanın ilk akşamında New York'un en büyük camilerinden birinde bir mümin Kuran okuyor.
3. Müslüman bir çift, Arizona'daki South Mountain'de Ramazan ayının başlangıcını müjdeleyen ayın doğuşunu sevgi dolu bir ortamda izliyor.

4. Ramazan Amerika'da çeşitli şekillerde kutlanıyor. Gün boyunca oruç tutan Müslümanlar, güneşin batışından sonra camilerde ve evlerde Müslüman ve diğer dinlere mensup dostlarıyla iftar yemeğinde bir araya geliyorlar. Michiganlı bir aile oruç açmaya hazırlanıyor.

4

5. Başkan Bush, Beyaz Saray'da 19 Kasım 2001'de verilen iftar yemeğinde solunda dua eden İmam Abdullah Muhammed Al-Khouj'u dinliyor. Başkan'ın sağında Dışişleri Bakanı Colin Powell yer almaktadır.

6. Müslüman bir hanım, San Francisco'da bir lisede İslam'ın en kutsal ayı olan Ramazan'ın anlamı hakkında bilgi veriyor.

5

6

1

2

4

3

1. Dr. Leila Haddad, Michigan'ın Dearbon kentindeki sağlık merkezinde bir hastayı muayene ediyor.
2. 60.000 Afganın yaşadığı Kaliforniya'nın Freemont kentinde bir dükkan sahibi aldığı siparişleri inceliyor.
3. Pakistanlı bir taksi şoförü günde 5 kere namaz kılmanın mesleğinde yaşadığı stresi azalttığını söylüyor.
4. New York'un Brooklyn mahallesinde bir meşrubat şirketinin sahibi ürünlerini sergiliyor.

AMERICAN FAMILY SUPPORT CENTER الأمريكية لرعاية الأسرة

5

5. New York'un Brooklyn mahallesinde Arap-Amerikan yardım merkezinde bir araya gelen sosyal görevliler.
6. Ohio'nun Colombus kentinde gıda dağıtım merkezinde paketlenme bölümünde çalışan bir Müslüman kadın.

6

İnançlar ve Bankacılık Hizmetleri

Sheryl Jean

Minneapolis'te yaşayan ve dindar bir Müslüman olan Abdirizak Bille, küçük bir nakliye şirketi kurmağa karar verdiğinde bir sorunla karşılaştı. Bille'nin, şirketini kurabilmek için kredi alması gerekiyordu, fakat İslam dini borcun geri ödenmesinde faizi yasaklıyor.

Birkaç yıl öncesine kadar Bille gibi dindar Müslüman girişimcilere bu konuda sunulan seçenekler çok kısıtlıydı. Bille, Mayıs ayında, Twin Cities finansman kuruluşlarının desteği sayesinde, göçmenleri İngilizce kurslarına taşıyacak servis arabası için gereken krediyi, faiz ödemek zorunda kalmadan alabildi.

Bille, 34 kişilik okul otobüsü satın almak için St. Paul Bölgesel Kalkınma Merkezinden aldığı 15.000 dolarlık krediyi geri öderken, faiz yerine yılda 2.000 dolar kar payı ödüyor. Bu şekilde hem Bille'nin dini inançlarına, hem finans şirketinin çıkarlarına uygun bir çözüm bulunmuş oluyor.

"Faiz ödemek zorunda kalsaydım iş kurmaktan vazgeçerdim" diyen Bille, finansman sorununa inançlarına uygun bir çözüm bulamadığı takdirde otobüsü satın almak için yeterli parayı biriktirene kadar bekleyeceğini veya dostlarından faizsiz borç almayı deneceğini belirtiyor.

Twin Cities'de yaşayan Müslüman cemaati, geçen yıl, kredi kurumlarını ve toplum liderlerini İslam dininin kurallarına uygun alternatif kredi seçenekleri konusunda bilgilendirdi.

Bankaların resmi kredi mevzuatının dışına çıkmanın mümkün olmadığını belirtmesine rağmen, finans kuruluşları ve Müslüman cemaati, bu sorunun kişisel ve dini niteliklerinin ötesinde, toplumsal ve ekonomik boyutlara sahip olduğunu vurguluyor. Müslüman iş adamlarının yeni iş kurmasını veya mevcut işlerini büyütmesini engelleyen finansman koşulları, iş adamlarının, Twin Cities kentinin ve eyaletin ekonomik açıdan kalkınmasını geciktirmektedir.

Ulus genelinde İslam cemaatinin nüfusu artmakta ve refah düzeyi yükselmektedir. Islamic Horizons dergisinin belirttiğine göre, tüm dünyadaki toplam 1.2 milyar Müslüman arasında yer alan ve 35.000 – 45.000 dolar kazanan 6 milyon Amerikalı Müslümanın yıllık geliri, 24.000 – 27.000 dolar olan ulusal ortalamasının çok üzerine çıkmıştır.

Twin Cities'in beş yıl önce sadece 45.000 kişiden oluşan Müslüman cemaati, bugün yaklaşık 75.000 kişiye, Minnesota'da ise 100.000 kişiye ulaşmıştır.

Kar amacı gütmeyen sivil toplum kuruluşları, genellikle çok dindar olan Somalili göçmenlere verilen mesleki eğitim kurslarında alternatif finansman olanaklarını tanıtmanın önemini anladılar. En kalabalık Somalili göçmen grubunun yaşadığı Minnesota'da söz konusu gurubun nüfusu 40.000 kişiye ulaşmıştır.

St. Paul, Yerel Kalkınma Merkezi yöneticisi Mike Temali, bu yıl başlattığı faizsiz yatırım kredisi programının küçük yatırımcılara destek sağladığını belirtirken, geçmişte İslam dinine uygun koşullarda kredi alamayan Müslüman göçmenlerin ümitsizliğe kapıldığını vurguluyor.

Şu anda uygulamaya geçen veya planlama aşamasında olan İslam finansman programları:

- Phillips ve Minneapolis Toplumsal Kalkınma Kurumları, faiz yerine belli bir ücret ödeme yönteminin uygulandığı projelere destek vermiştir. Her iki kurum bu programların dindar Müslümanlar tarafından kabul edilebilecek nitelikte olması için çaba göstermektedir.
- Minneapolis Toplumsal Kalkınma Konsorsiyumu, Müslüman işadamları için iki değişik geri ödeme sistemini içeren bir pilot program başlatmıştır. Kar amacı gütmeyen bir kurum olan konsorsiyum, iki yıl içinde Müslümanlara ve diğer iş adamlarına hizmet verecek bir mikro-risk sermayesi fonu oluşturmayı planlarken farklı finansman seçeneklerini de araştırmaktadır.

- Somalili bir iş adamının bir yıl önce Minneapolis'te açtığı Dalsan Auto Dealer kullanılmış araba bayiliği, müşterilerine faizsiz finansman imkanları sağlıyor.
- American House Finance Lariba ve MSI Finans Hizmetleri gibi bazı ulusal şirketler ise Minnesota'daki Müslümanlara leasing sistemiyle araba ve teçhizat ile faizsiz konut ve iş kredisi olanakları içeren programlar geliştirmiştir.
- Twin Cities'de bir grup bir İslam Kredi Kurumu oluşturma çalışmalarını sürdürmektedir.
- Wells Fargo & Co ve University Bank gibi bankalar, iş ve konut kredisi konusunda Müslümanlara destek olmanın yollarını araştırmaktadır.

Twin Cities'deki kar amacı gütmeyen birçok kurum ve bankalara İslam'a uygun finansman konusunda danışmanlık hizmetleri sunan Wafiq Fannoun "Bu gerçekten önemli bir ihtiyaçtır. Twin Cities Müslüman cemaati 10 yıldan beri bu soruna çözüm aramaktadır" diyor.

Minnesota'da yaşayan Müslümanların çoğu başka seçenek olmadığından banka kredisi kullanmak

St. Paul Minnesota Toplumsal Kalkınma Merkezi'yle yapılan faizsiz kredi anlaşması, bu Müslüman iş adamına Twin Cities kentindeki ev ve iş yerlerine yemek dağıtmak için kamyonet ve donanım satın alma imkanını sundu.

zorunda kalıyor. Hepimiz bunu ihtiyaçtan dolayı yapıyoruz. Sistem böyledir ve bir günde değiştiremem, fakat bu bir başlangıçtır," diyor.

Minnesota İslam Merkezi yöneticisi Hamdy El-Sawaf, İslam'ın en hızlı yayılan din olmasına rağmen Müslümanların sosyal açıdan kendilerini kabul ettirmek için mücadele ettiklerini ifade ediyor.

Sheryl Jean, St. Paul Minnesota Pioneer Press gazetesinde iş dünyası konusunda uzman bir gazetecidir.

Telif hakları © 2001, PioneerPlanet/St. Paul (Minnesota) Pioneer Press/Twin Cities.com

FAİZ YASAĞI

Afrika, Asya, Hindistan, Ortadoğu ve Doğu Avrupa'dan gelen Müslümanlar, 1.400 yıl önce Allah tarafından gönderilmiş kutsal kitap Kuran-ı Kerim ve Allah'ın Resülü Hz. Muhammed'in öğretilerine dayanan Şeriat yasaları tarafından düzenlenen İslam dinine inanıyorlar.

İslam dini faiz alış verişini kesinlikle yasaklamıştır. Para alış-verişinde ekonomik uyumun korunmasına çok önem veren Müslümanların inancına göre, zenginlerin kendilerinden daha az varlıklı kişilere borç vererek para kazanması kabul edilemez bir uygulamadır. Para, tüm cemaatin refahını sağlamaya yarayan bir araç olarak kullanılmalıdır.

Bu inanç, Müslümanların konut, araba, eğitim ve işyeri kredileri ile kredi kartları gibi uygulamalardan yararlanmasını etkileyebilir.

Faizin ödenmesi, kişinin dindarlık seviyesine göre önemli veya önemsiz bir sorun olarak algılanır. Twin Cities'de yaşayan Müslümanların büyük bir kısmı, kendine ait bir ev veya banka hesabı sahibi değildir. Bankada mevduat hesabı olanlar ise aldıkları faizi yardım kurumlarına hibe ederler.

İslam dinine göre kabul edilebilen finansal anlaşmalar; alım-satım, satın alma – kiralama, faizsiz kredi, maliyet ve kar anlaşmaları, hisse senedi yatırımları ve ortaklıklardır.

Osman Ali, Mayıs ayında, Minneapolis'te açılan Tariq adlı Somali lokantasına haftada 400 öğün yemek taşımak amacıyla kurduğu şirkete kaynak sağlamak için bir alım-satım anlaşması imzaladı. Yerel Kalkınma Merkezi, satın aldığı 1995 model Dodge Caravan'ı ve gerekli donanımı, bir yıl boyunca ayda 443.64 dolar geri ödeme koşuluyla 5.323 dolara Ali'ye sattı.

Fakat, Twin Cites de yaşayan diğer Müslümanlar, az seçeneklere sahip olduğundan, finansman sorunlarını daha önce gelen göçmenler gibi tasarrufları-

Şeriat yasalarının faizi yasaklaması gayri menkul alım satımında sorunlar yaratıyor. Ev sahibi olan bu delikanlı, Doğu Afrika'daki babasından e-mail ile iş konusunda bilgi almak üzere bekliyor.

nı kullanarak veya dost ve akrabalarının desteğiyle çözdüler. Özellikle Somali cemaati, birikimlerini bir araya getirerek ortak bir havuz oluşturdu.

Minneapolis, Kareem Souk alışveriş merkezinde Beautiful Woman adlı bir giyim mağazası açan Halimo Yusef ve ortağı, dört dükkan sahibiyle birlikte bir

havuz oluşturdu. Her kişi havuza ayda 1.000 dolar ödüyor ve bunlardan biri havuzdan 5.000 dolar alıyor. Bir sonraki ay, toplanan 5.000 dolar ikinci kişiye veriliyor ve katılımcıların her biri sırayla 5.000 dolar aldıktan sonra tekrar başa dönülüyor.

Yusef, faiz ödemediği bu parayı dükkanda satılan giyim, parfümeri ve ev eşyalarını Chicago, New York gibi büyük kentlerden ve yurt dışından satın alarak stoklarını yenilemek için kullanıyor; ancak işini büyütmek amacıyla daha fazla mal alabilmek için daha fazla paraya ihtiyacı var.

Minneapolis eyaleti Toplumsal Geliştirme Derneği'nin yöneticisi Ed Lambert "Göçmenler genellikle aileleri ve dostlarının yardımıyla borç para buluyorlar, fakat kendilerine yardım edebilecek geniş ailelere sahip olmayan birçok Müslüman var" diyor.

Çeşitli yollardan finansman sağlamağa çalışan Müslümanlar, genellikle eyalet ve federal yasalarından kaynaklanan sorunlarla karşılaşılıyor; ayrıca, onlara yardım etmek isteyen kar amacı gütmeyen kurumların büyük bir kısmı da finansman sorunları yaşıyor.

Örneğin bu yıl, Müslümanlar, mali kaynakları tükendiğinden, Yerel Geliştirme Merkezi'nin programından yararlanamadılar. Minnesota Ticari ve Ekonomik Kalkınma Dairesi'nin kentsel girişim programından mali destek bekleyen Merkez, yasal bir sorunla karşılaştı. Programın yöneticisi olan Bart Bevins, eyalet mevzuatının devlet kaynaklarının donanım satın alarak leasing yapmak üzere kullanılmasını engellediğini belirtiyor.

Bevin, gelecek yıl bu engeli aşacak bir yasa değişikliğinin önerileceğine inanıyor. Bu arada Minneapolis Faizsiz Kredi Vakfından bir ay önce 100.000 dolarlık bir bağış alan Yerel Kalkınma Merkezi, başka kaynaklardan da para bulabilmeyi ümit ediyor.

BANKALARIN ÖNÜNDEKİ ENGELLER

Twin Cities'deki İslami finansman çalışmaları, yasaların kısıtladığı bankalardan ziyade, kar amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından gerçekleştirilmektedir. Yasaların İslami kurallara uyum sağlayacak şekilde değiştirilmesi, geleneksel olarak yeniliklere açık olmayan bankacılık sektöründe radikal değişiklikler yapılmasını gerektirmektedir.

St. Paul University Bank'ın başkanı David Reiling "İslami kurallara uygun finansman mevzuat açısından tamamen yeni bir konu. Yasaları düzenleyenler, yeni kurallara ve değişikliklere izin vermeyecekler ve farklı uygulamaların mevzuata uygunluğunu yakından izleyerek sonuçları bekleyecekler" diyor.

Bankalar, Latin Amerikalılar ve Asyalılar gibi farklı etnik gruplarla gitgide daha fazla çalışarak onları eğitiyor, fakat İslama uygun finansman, eski bir ürüne yeni bir ad takmanın ötesinde, tamamen yeni bir finansman yapısı gerektirdiğinden, çok daha fazla risk içermektedir.

Wells Fargo Toplumsal Kalkınma başkan yardımcısı Muffie Gabler ise "Bu sektör gelişen piyasaları ve yeni bir müşteri tabanını temsil ettiği için önemle göz önünde tutulmalıdır" diyor.

Müslümanların finansman sorunlarını çözümlenebilecek yeni kurumlardan biri, İslami kurallara uygun bir finans sistemi geliştirmeye çalışan ve bir grup müslüman tarafından kurulan Minnesota İslam Kredi Birliği olabilir. Bu, ülkedeki ilk İslam Kredi Birliği olacaktır.

Birlik' te organizeden sorumlu Fawzi Awad, Müslüman cemaatini kredi birliği konusunda eğitmeye çalışan grubun, kaynak bulma çalışmalarında bulunduğunu, yine bu yılın başında www.icumn.org adlı web sitesini kurduğunu ve ayrıca İslami toplantılarda dağıtılacak bilgilendirme broşürleri bastırıldığını söylüyor. Awad, bu sonbaharda bir kredi birliğinin kurulması konusunda eyalete öneri verilmesini istiyor, fakat henüz eyalet veya federal düzenleme kurumlarına başvurmuş değil.

Awad "Biz, standartların dışında bir kurum oluşturan bir grup olarak algılanmak istemiyoruz; ancak inandığımız bir şeyi yaratmak istiyoruz. Bu toplumda karşılaştığımız bazı sorunlara çözüm getirebilir" diyor. ★

BAŞKAN GEORGE W. BUSH'UN KONUŞMASI

SAYGI ÇAĞIRISI

“İslam’ı dünyada bir milyar insana huzur getiren bir inanç olarak algılıyoruz. Bu din, milyarlarca insana huzur, teselli ve barış getiriyor ve her ırktan insanı kardeş yapıyor. Vatandaşlarımız arasında yer alan milyonlarca Müslüman doktor, avukat, profesör, asker, iş adamı, esnaf ve anne babaların ülkemize katkıları inanılmaz derecede değerlidir. Onlara saygıyla yaklaşmalıyız. Biz Amerikalılar olarak, üzüntü ve öfke duyduğumuz bu günlerde birbirimize saygılı davranmalıyız.”

*11 Eylül 2001 saldırılarından sonra Washington, D.C.
İslam Merkezi'nde yapılan konuşma.*

AYNI ACIYI PAYLAŞMAK

“Tüm Amerikalıların, İslam dinine mensup vatandaşlarımızın, ülkemize karşı gerçekleştirilen saldırılara bizim kadar üzüldüğünü ve bizlerle aynı acıyı paylaştığını, Amerikan vatandaşı olmaktan benim kadar gurur duyduğunu ve ülkemizi benim kadar sevdiğini bilmesi önemlidir. Müslüman Amerikalılar, hiçbir Amerikalının dış görünüşüne, etnik kökenine veya dinine göre yargılanmaması gerektiği konusundaki inancımı paylaşıyorlar. Onlar da, benim gibi, buna tüm kalpleriyle inanıyorlar.”

*10 Eylül 2002, Washington, D.C.'deki
Afgan Büyükelçiliği'nde yapılan konuşma*

RAMAZAN KUTLAMALARI

“Kurban Bayramını kutlayan tüm Amerikalı Müslümanlara ve bu kutsal günlerde Mekke’ye hacca giden milyonlarca din kardeşlerine en candan dileklerimi sunarım. Ülkemizin kuruluşunun temelinde yer alan güçlü manevi değerler, dini inançlarımızın önemini vurgulamaktadır. İslam’ın beş farzından biri olan hac, üç büyük din olan Yahudilik, Hıristiyanlık ve İslam’ın Peygamber olarak kabul ettiği Hz. İbrahim’in Tanrı’ya bağlılığını kanıtlamak için oğlunu kurban etmeye hazır olmasını kutlamaktadır. Toplumun diğer dinlere mensup üyelerine dini gelenek ve inançlarımız hakkında verdiğiniz bilgiler, hepimizin yaşamına zenginlik katmaktadır. Her yıl çeşitli ülkeden ve kültürden hacıların Mekke’de bir araya gelmesi ve Müslüman vatandaşlarımızın Amerikan yaşamına getirdiği çeşitliliğin olumlu katkıları, farklı ırk ve dinlerin bizi ayırmak yerine ortak değer ve amaçların etrafında birleştirilmesi gerektiğinin kanıtıdır. Karşılıklı saygıya ve anlayışa dayanan ilişkiler hepimizin barış ve huzur içinde yaşamasını sağlayacaktır. Eşim Laura ve ben hepimize iyi ve mutlu bayramlar diliyoruz.”

Kurban Bayramı Mesajı

“Ben Amerika’da yaşayan bir göçmen olarak her zaman inanılmaz bir hoşgörü ve destekle karşılaştım”

– Dr. E. Zerhouni, Ulusal Sağlık Enstitüleri Müdürü

“Bilimin sağlığa yararlı olduğu inancı, yüzyıllardan beri İslam dininde yer alan bir kavramdır. Bilim sayesinde tıbbi geliştirmenin yanı sıra insanların kaderini de etkileyebileceğine kesinlikle inanıyoruz.”

“Ben Cezayir’in küçük bir kasabası olan Nidroma’da doğdum. Amcam radyolog olduğundan, çocukluğumdan beri doktorluğa karşı büyük ilgi duyuyordum.”

“1975 yılında Amerika’ya geldiğimde herkes bana John Hopkins tıbbın Mekke’sidir, oraya girebilirsen başarılı olabilirsin’ dedi. Hocalarım bana her zaman destek oldu ve herkes bana “Amerika’da hepimiz göçmeniz, farklı ülkelerden geldik ve kaynaştık’ dedi.”

“Ulusal Sağlık Enstitülerinin misyonu tedavi yöntemlerini geliştirmek ve insanlığı tehdit eden hastalıklar konusunda araştırma yapmaktır. Enstitümüz 18.000 kişi çalıştırmakta ve tüm dünyada gerçekleşen 45.000 projeye destek vermektedir.”

“Bir aşı veya yeni tedavi yöntemleri geliştirdiğimiz zaman, bu bilgileri diğer ülkelerle paylaşarak tüm insanlığın sağlığına olumlu katkıda bulunuyoruz.”

“Benim bu göreve Başkan George Bush tarafından atanmam, A.B.D. Senatosu tarafından onaylandı. Tüm dünyadaki Müslümanlara seslenerek, bu kadar çeşitli ülkeden gelen farklı insanların toplumun saygın bireyleri ve iyi birer vatandaş olarak kabul edildiği başka hiçbir ülke olmadığını vurgulamak istiyorum.”

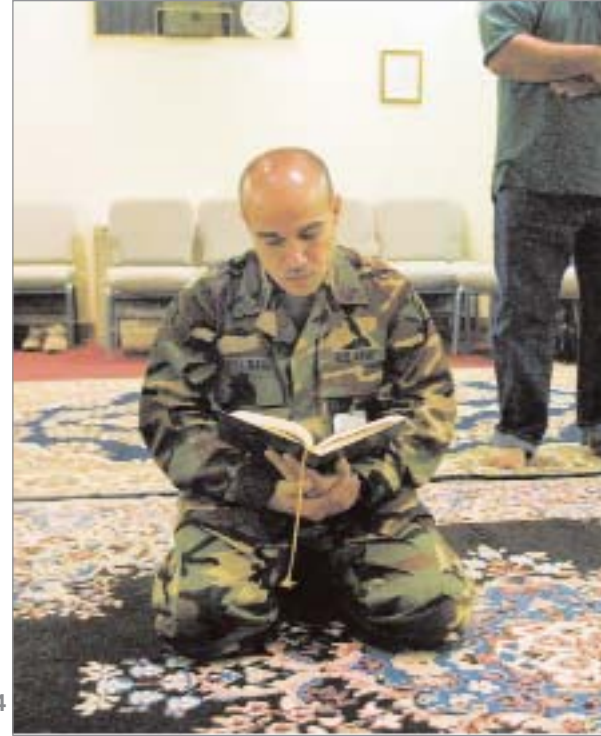
1

3

2

1. 15 Kasım 2001 de Ramazan başlamadan önceki Temsilciler Birliği toplantısında başkan Dennis Hastert, açılış duası yapan İmam Yahya Hindi'yi dinliyor.
2. Orduya katılan Müslümanların ve orduda Müslümanlığı kabul edenlerin sayısının artmasıyla, Amerikan ordusuna atanan ilk Müslüman din görevlisi İmam Abdul-Rasheed Muhammad.
3. Başkan George W. Bush Beyaz Saray'da, 19 Eylül 2001 tarihinde, dünyanın en kalabalık Müslüman ülkesi Endonezya'nın başkanı Megawati Sukarnoputri'yi kabul ediyor.
4. Washington D.C.'deki Walter Reed Askeri Tıp Merkezi'nde dua kitabını okuyan çavuş.

5

5. İki önemli Müslüman Bayramını kutlamak amacıyla basılan pullarda “Eid mubarak” veya “Dini Bayramınız mübarek olsun” mesajı. Bu pullar, A.B.D. Posta Hizmetleri tarafından, 1 Eylül 2001 tarihinde Kuzey Amerika İslam Derneği'nin yıllık toplantısı sırasında basılmıştır.

NATIVE DEEN

Müslüman Rap müziği

Phyllis McIntosh

Müzik, Amerikalı gençlerin çok sevdiği rap, sözler ise genellikle rap müziğine konu olan uyuşturucu ve şiddet mesajlarından çok farklı. “Niyetler” adlı şarkının sözleri şöyle:

“Doğru yolda değilsem, niyetlerim beni ödüllendiremez. Bu yüzden, her şeyi sadece O’nun yolunda yapmama yardım etmesi için Allah’a dua ediyorum.”

Washington, D.C. bölgesinde her yaş grubuna hitap eden Amerikan Rap müziği yapan topluluk, Müslüman gençlere dini kurallara uymaları konusunda ilham veriyor.

Amerika’daki Müslümanların üçte birini teşkil eden Afrikalı-Amerikalılar, Müslüman Rap olarak adlandırılan bu müzikten çok hoşlanıyor. Washington D.C.’de dindar birer Müslüman olarak yetişmiş olan üç siyah müzisyenin kurduğu “Native Deen” adlı müzik grubu, yeteneğini kullanarak, gençlere modern

yaşamın baskıları ve baştan çıkarıcı etkilerine rağmen dine bağlı kalmaları için ilham veriyor.

28 yaşındaki Joshua Salaam, 26 yaşındaki Na-eem Muhammad ve Abdul-Malik Ahmad adlı müzisyenlerin üçü de evli ve çocuk sahibidir. Müzik yaşamlarının dışında Salaam Amerikan-İslam İlişkileri Konseyi'nin vatandaşlık hakları dairesini yönetiyor, Muhammad bir bilişim şirketinde çalışıyor, Ahmad ise web siteleri hazırlıyor ve Uzak Doğu dövüş sporları öğretiyor.

Native Deen topluluğu sadece İslam'a uygun eğlence yerleri, konferanslar, bağış toplama etkinlikleri, düğünler ve bayramlarda çalışıyor ve çaldıkları mekanlar hakkında "Sağlıklı İslami eğlenceye ihtiyaç duyulan herhangi bir mekan" diyorlar. İslami kurallara aykırı olan içkili ve danslı kulüp, bar, disko gibi eğlence yerlerinde çalmayı reddediyorlar. Grup, şarkılarının çoğunda, Amerika'da bir Müslüman olarak yaşamak, sabah duasını okumak, televizyon, video ve diğer maddi değerlere kapılmadan dini kurallara uymak gibi konuları işliyor. Bazı şarkılarda ise, dinden söz etmeden, gençleri uyuşturucu, seks ve okulda kopya çekmek gibi ahlak dışı davranışlardan uzak durmaları konusunda uyarıyorlar.

Şarkılarında, çocuklar tarafından duyulması ve tekrarlanması sakıncalı sözcükleri kullanmamaya özen gösterdiklerini belirten grup başkanı Salaam, "Bizim müziğimiz anne ve babaların çocuklarıyla bir arada dinlemekten zevk aldığı ve çocuklarına tavsiye ettiği müzik türüdür" diyor.

Native Deen, bir çok Müslümanın, Hz Muhammed'in müzik aletlerinin çoğunu yasakladığına inanmasından dolayı, canlı konserlerinde sadece geleneksel davulları kullanıyor. Kaset ve cd'lerinde çeşitli vurmalı çalgılar kullanan grup, özellikle yasaklanmış olduğuna inanılan nefesli veya yaylı sazların kullanılmadığını baştan belirtiyor.

Uzun yıllar "MYNA" Kuzey Amerika Müslüman Gençlik kamplarının eğlence ve etkinliklerinde birlikte veya tek başına çalan üç müzisyen, 2000 yılın-

da, Native Deen adlı müzik topluluğunu kurmağa karar verdi. Grup, başka sanatçılarla doldurdukları MYNA-RAPS adlı bir dizi kasetin satışıyla Müslüman Gençlik Hareketlerine maddi destek sağlıyor. Salaam, "Birlikte çalarak ülkenin değişik kentlerine seyahat etmeğe başlayınca, grubumuza "içimizdeki din" anlamına gelen Native Deen adını verdik" diyor.

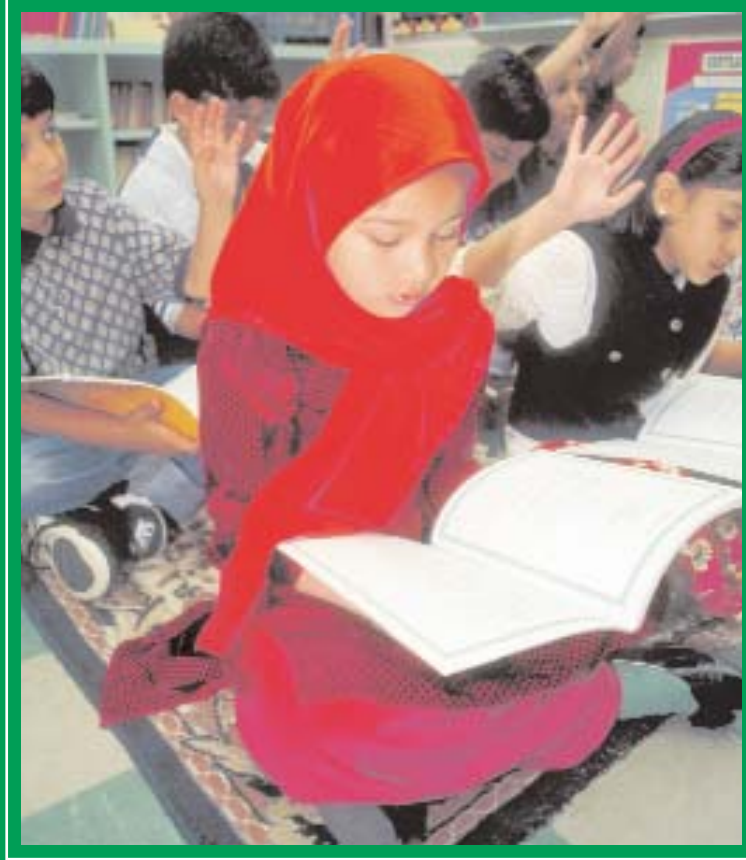
Salaam, Rap ile Müslüman temalarını bir araya getirmenin bilerek alınmış bir karar olmadığını belirtiyor. "Biz Amerika'da Müslüman siyahlar olarak büyüdüğümüz için ağzımızdan doğal olarak çıkan bu temalardı."

Ünü gitgide artan topluluk, Kaliforniya, Teksas ve Illinois eyaletlerinde turneye çıkmış ve İngiltere'de konser verme teklifini, önerilen tarihte serbest olmadıkları için, reddetmek zorunda kalmıştır. Amerika'yı ziyaret eden Malezyalı bir televizyon ekibinin Native Deen hakkında yayınladığı röportaj, grubun Malezya'da da tanınmasını sağlamıştır.

Cuma akşamları yerel İslami radyo istasyonu ve IBN Web sitesinde yayınlanan "Native Deen'le sahne" adlı müzik ve söyleşi programı, özellikle lise ve üniversite çağındaki gençler tarafından çok beğenilmektedir. IBN program yöneticisi Sohaib Elsayed, grubun Amerika'daki Müslüman gençlerin karşılaştığı günlük sorunları rahat ve esprili bir ortamda tartışarak gençlerle çok iyi iletişim kurduğunu belirtiyor.

Grubun gençlerden aldığı tepkinin çok olumlu olduğunu söyleyen Salaam, "Gençler şarkılarımızın onlara zor durumlarda cesaret verdiğini ve hareketli modern müzik ortamında Allah'ı ve dini hatırlatarak doğru yola sevk ettiğini söylüyorlar" diyor.

Salaam, Amerika'daki Müslümanların Native Deen'le kendilerine ait bir şeye sahip olduklarını hissettiklerini söyleyerek, onların, "Şimdi artık kutlama törenlerinde eğlenmek için Arap müziği yerine bize ait olan ve kendimize yakın hissettiğimiz Amerikan müziğini dinliyoruz" dediklerini belirtiyor. ★

İllinois'in Morton Grove kasabasında bir öğrenci ve sınıf arkadaşları, Amerika'da doğan ve İngilizce konuşan Müslüman çocukların hizmetine sunulan birçok okuma ve araştırma kaynakları arasında seçim yapabiliyor.

Foto-raflar:

Kapak: Jim Blair. İçindekiler: Sol sayfa, Jim Blair; North Wind Fotoğraf Arşivleri; The Fresno Bee. 1: © Wolfgang Hoyt/Esto/Architect Skidmore, Owings, & Merrill; © 1999 Joseph Rodrigues/Black Star; Courtesy Native Deen. 2: AP Wide World Photos; Sheila Springsteen/CORBIS/Sygma; AP/WWP. 3: James Kemp/Black Star. 4-8: Jim Blair (11). 10: Sheila Springsteen/CORBIS/Sygma; AP/WWP (3). 11: Jeff Christensen/REUTERS/TimePix; AP/WWP (3). 12: Chris Anderson/Aurora; AP/WWP; © David H. Wells/CORBIS. 13: © 1999 Joseph Rodrigues/Black Star; Jeff Christensen/REUTERS/TimePix. 14-15: North Wind Fotoğraf Arşivleri. 16: AP/WWP. 17: © Hulton Arşivleri; AP/WWP. 19: Hartford Dini Araştırmalar Enstitüsünden alınan bilgiler. 20-21: Min-Chih Yao (2). 22: Boston Herald. 24: The Christian Science Monitor; AP/WWP. 25: AP/WWP. 26: Yayınlama izni alınmıştır, Globe Newspaper Company Inc. (2). 27: The Christian Science Monitor. 28: Steve Liss/TimePix; © Monika Graff/The Image Works. 29: Courtesy Islamic Horizons; © Monika Graff/The Image Works; Kathleen Burke/Saudi Aramco World. 31: The Fresno Bee; Rick Loomis/Los Angeles Times Photo. 32: Luis Sinco/Los Angeles Times Photo. 33: Rick

Loomis/Los Angeles Times Photo. 34: McCann-Erickson (4). 35: Hartford Dini Araştırmalar Enstitüsünden alınan bilgiler 36: AP/WWP; © Steve Liss/Gamma Liaison; Barry Fitzgerald/A.B.D. Dışişleri Bakanlığı. 37: AP/WWP; © David H. Wells/CORBIS. 38-39: Courtesy Saudi Aramco World (3). 40: Courtesy Omar Khalidi (2); Scott Alfieri/Gamma Liaison; Courtesy Omar Khalidi; Daniel Laine/CORBIS. 41: Kirk Gittings; © Wolfgang Hoyt/Esto/Architect Skidmore, Owings, & Merrill; Ken Lambert. 42: AP/WWP (2); Yayınlama izni alınmıştır, Pat Shannahan/The Arizona Republic, 11/16/2001. 43: AP/WWP (2); Liz Hafala/San Francisco Chronicle. 44: AP/WWP; Julie Plasencia/San Francisco Chronicle/CORBIS SABA; © 1999 Joseph Rodrigues/Black Star; AP/WWP. 45: © 1999 Joseph Rodrigues/Black Star; AP/WWP. 47-48: Richard Marshall/St. Paul Pioneer (2). 50: Beyaz Saray. 51: AP/WWP; McCann-Erickson (3). 52: AP/WWP (2); Paul Hosefros/NYT Pictures (2). 53: REUTERS/TimePix. 54: Courtesy Native Deen (2). Arka Kapak İç Bölümü: Kathleen Burke/Saudi Aramco World. Arka Kapak : AP/WWP.

YETKİLİ EDITÖR:

George Clack

YÖNETİCİ EDITÖR:

Chandley McDonald

SANAT YÖNETMENİ:

Min-Chih Yao

FOTOĞRAF

ARAŞTIRMALARI:

Maggie Johnson Sliker

Fotoğraf Araştırma

Yardımcısı

John Wicart

Produced by
Regional Program Office, Vienna
(Muslim Life in America/Turkish)

Pakistan kökenli bir Amerikalı, Washington, D.C. İslam Merkezi'nde dua ediyor